RAPORT ALTERNATIV DE MONITORIZARE A PLANULUI LOCAL ANTICORUPȚIE AL CONSILIULUI RAIONAL CRIULENI

2022

Centrul de Justiție Socială "ECHITATE"

Or. Criuleni, bd.Biruința, 12, of. 200, MD-4801

E-mail: echitate2020@gmail.com

Web: http://echitate.md/

Autori: *Maria ZUGRAVU, realizare monitorizare*

Angela BULIGA, realizare monitorizare

Ion CALCATINGE, realizare sondaj

Acest raport a fost elaborat de A.O. Centrul de Justiție Socială "ECHITATE" în cadrul proiectului *"Mobilizarea societății civile pentru monitorizarea și sesizarea asupra integrității instituțiilor statului și activităților anticorupție în Moldova",* parte a unui proiect realizat de Transparency International – Moldova cu susținerea financiară a Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii a Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Chișinău.
Toate opiniile aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat poziția oficială a finanțatorilor.

Conținutul Raportului Alternativ poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit fără acordul prealabil al Centrului de Justiție Socială "ECHITATE" cu condiția citării sursei.

CUPRINS:

ABREVIERI *4*

I. CONTEXT GENERAL *5*

II. METODOLOGIA MONITORIZĂRII *7*

III. SUMAR EXECUTIV *8*

IV. CONSTATĂRILE MONITORIZĂRII *10*

V. CONSTATĂRILE ȘI RECOMANDĂRILE *42*

ANEXE *46*

REZULTATELE SONDAJULUI *52*

ABREVIERI

ANI	Autoritatea Națională de Integritate
AAPL	Autorități ale Administrației Publice Locale
APL	Autoritate Publică Locală
CJSE	Centrul de Justiție Socială ”ECHITATE”
CNA	Centrul Național Anticorupție
CR	Consiliul Raional
PLA	Plan Local Anticorupție
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
SNIA	Strategia Națională de Integritate și Anticorupție

I. CONTEXT GENERAL

Corupția reprezintă un fenomen complex cu repercursiuni multiple în domeniul social, politic și economic care afectează grav societatea. Guvernarea lipsită de integritate în consecință duce la servicii publice de proastă calitate și nejustificat de scumpe care sunt suportate de bugetul public. Pentru a combate corupția sistemică și a crește integritatea publică, sunt necesare demersuri constante, menite să consolideze încrederea cetățenilor în actul de guvernare.

Conform *Indicelui Percepției Corupției*[1], lansat anual de către Transparency International, în anul 2021, Republica Moldova s-a clasat cu un scor de ***36 puncte, fiind pe locul 105 din 180 țări***[2]. Pentru comparație, în anul 2020, Moldova a acumulat un scor de 34 puncte, fiind clasată pe locul 115 din 180 țări.

În *Studiul de evaluare a impactului Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție – Moldova 2021*, este reflectată percepția nivelului de corupție în instituțiile publice în anul 2021 care continuă să fie una negativă, fiecare al doilea respondent considerând că în Moldova ***nu există nici o instituție publică care să nu fie coruptă***[3]**.** La nivel local, în autoritățile publice locale, la fel se atestă un nivel sporit de corupție, *doar că aceasta este percepută altfel*, se arată într-un comunicat al Transparency International Moldova[4].

Lupta cu corupția constituie una din prioritățile permanente ale guvernelor pro-europene de la Chișinău și prevede abordări complexe centrate pe domenii precum: controlul averii, intereselor personale și conflictelor de interese; incompatibilități și restricții în ierarhie, combaterea favoritismului și influențelor necorespunzătoare; protecția avertizorilor de integritate; asigurarea transparenței și asigurarea accesului la informații de interes public; gestionarea patrimoniului public și a banilor publici.

Strategia Națională de Integritate și Anticorupție (SNIA) este principalul document de politici publice în domeniul anticorupție care prevede sistematizarea eforturilor de prevenire și combatere a corupției în societate și de consolidare a climatului de integritate în entitățile publice. SNIA a fost adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr.56 din 30.03.2017[5], care urmează a fi implementată în perioada anilor 2017-2023[6], prin intermediul unui plan complex de acțiuni anticorupție.

Raportul alternativ include rezultatele monitorizării acțiunilor anticorupție, aprobate prin decizia Consiliului raional Criuleni pe parcursul anului 2021, conform Mecanismul general de implementare a Planurilor sectoriale și locale anticorupție[7].

---

[1] *IPC reflectă nivelul percepției corupției din sectorul public și este calculat la o scară de la 0 până la 100, unde 0 semnifică corupție totală, iar 100 – lipsă totală de corupție.*

[2] *https://www.transparency.org/en/cpi/2021/index/mda?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=share-button&fbclid=IwAR1cOg7ct4WKmToqss4Uv0DVfiGv3j6uwWCv6Z83SmOFGLcVMLm2OPga7SE*

[3] *https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/library/effective_governance/studiu-de-evaluare-a-impactului-strategiei-naionale-de-integrita1.html pag.54*

[4] *http://www.transparency.md/2021/04/05/coruptie-exista-si-la-nivel-local-doar-ca-este-perceputa-altfel/*

[5] *https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129679&lang=ro*

[6] *https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129663&lang=ro*

[7] *HG nr. 676 din 29.08.2017 privind aprobarea mecanismului de elaborare și coordonare a PSA și PLA pentru anii 2018-2020*

Prezentul Raport alternativ de monitorizare a implementării de către Consiliul raional Criuleni a acțiunilor anticorupție este elaborat într-un context general complex manifestat:

- la nivel global prin criza epidemiologică globală generată de Covid și consecințele acesteia asupra cetățenilor din țară;
- la nivel regional prin declanșarea de către Rusia a războiului contra țării vecine, Ucraina, a crizei refugiaților și implicării comunității în gestionarea ajutorului umanitar al refugiaților;
- la nivel național prin situația economică precară în rezultatul celor invocate supra.

Monitorizarea a fost efectuată în perioada lunilor august 2021 - martie 2022 și vizează acțiunile anticorupție implementate de către Consiliul raional Criuleni pe parcursul anului 2021. Rezultatele monitorizării sunt incluse în Raportul alternativ și sunt valabile pentru raionul Criuleni.

Raportul alternativ a fost elaborat în cadrul proiectului *"Mobilizarea societății civile pentru monitorizarea și sesizarea asupra integrității instituțiilor statului și activităților anticorupție în Moldova",* parte a unui proiect realizat de Transparency International – Moldova cu susținerea financiară a Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii a Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Chișinău.

Toate opiniile aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat poziția oficială a finanțatorilor.

II. METODOLOGIA MONITORIZĂRII

În procesul de monitorizare au fost aplicate tehnici specifice atât *monitorizării la distanță* cât și *monitorizării în teren*. La baza monitorizării și evaluării implementării acțiunilor au stat principiile obiectivității, corectitudinii, imparțialității și complexității politicilor anticorupție. Monitorizarea a fost realizată în 5 etape distincte:

- *Etapa de pre-monitorizare* în care a fost studiat cadrul normativ din domeniu: Legea integrității[8], Legea privind declararea averii și intereselor personale[9], Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public[10], Legea privind administrația publică locală[11], Legea privind statutul alesului local[12], Legea privind avertizorii de integritate[13], și cadrul normativ subsecvent dedicat domeniului integrității și anticorupție.
- Etapa de monitorizare în care a fost urmărite la distanță resursele electronice: *www.criuleni.md; www.zonadesecuritate.md; www.actelocale.gov.md; www.moldovacurata.md; www.anticoruptie.md; www.zdg.md; www.estcurier.md www.cna.md; www.ani.md; www.procuratura.md; www.instante.justice.md;*
- Etapa de chestionare a opiniei cetățenilor privind percepția acestora asupra corupției în localitate. La această etapă au fost intervievați peste 111 locuitori din raionul Criuleni, prin aplicarea chestionarului online și a intervievării *face to face*.
- Etapa de analiză și sinteză a datelor obținute în rezultatul examinării informațiilor din rapoartele de monitorizare ale SNIA; rapoartele de activitate a ANI; actele de constatare ale ANI; informațiile de interes public oferite de autoritățile responsabile și din presa de investigație.
- Etapa de evaluare a acțiunilor anticorupție implementate din perspectiva gradului de realizare prin atribuirea calificativelor: acțiune realizată, acțiune parțial realizată, acțiune nerealizată.

De menționat că metodologia respectivă corespunde Metodologiei de monitorizare și evaluare a strategiilor naționale anticorupție[14] și Standardele internaționale anticorupție.[15]

---

[8] *Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017*
[9] *Legea privind declararea averii și intereselor personale nr.133 din 17.06.2016*
[10] *Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04.07.2008*
[11] *Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006*
[12] *Legea privind statutul alesului local nr. 768 din 02.02.2000*
[13] *Legea privind avertizorii de integritate nr.122 din 12.07.2018*
[14] *RAI Monitoring and evaluation of the implementation of National Anti-corruption Strategies and Action Plans Methodology*
[15] *Regional Anti-Corruption Initiative, International Standards*

III. SUMAR EXECUTIV

Conform mecanismului general de implementare a acțiunilor anticorupție la nivel local, obiectivul planului de acțiuni anticorupție al CR Criuleni constă în *dezvoltarea climatului de integritate, a responsabilității, transparenței și rezistenței la riscurile de corupție ale agenților publici din cadrul autorităților publice locale și aleșilor locali*.

Planul local de acțiuni anticorupție al Consiliului raional Criuleni conține 33 acțiuni, compilate în 5 priorități, după cum urmează:

- Prioritatea 1: Consolidarea integrității instituționale a APL prin prisma aplicării corespunzătoare a legislației anticorupție - conține 12 acțiuni;
- Prioritatea 2: Gestionarea patrimoniului public local în condiții de legalitate, transparență și eficiență - conține 4 acțiuni;
- Prioritatea 3: Asigurarea transparenței și prevenirea corupției în procesul de planificare, desfășurare și monitorizare a achizițiilor publice - conține 8 acțiuni;
- Prioritatea 4: Sporirea calității serviciilor publice printr-un management eficient al resurselor umane - conține 4 acțiuni;
- Prioritatea 5: Îmbunătățirea comunicării cu cetățenii și transparenței activității APL - conține 5 acțiuni.

În procesul de monitorizare au fost identificate vulnerabilități, care pot favoriza corupția, utilizarea resurselor administrative contrar destinației, acționarea în conflict de interese. Printre problemele identificate pot fi remarcate:

- Instabilitatea politică de lungă durată în Consiliul raional Criuleni;
- Deficitul agenților publici înalt calificați și promovarea în funcții pe criterii politice;
- Lipsa managementului vulnerabilităților și al riscurilor de corupție la nivel local;
- Toleranța generală a populației la acte de corupție;
- Lipsa de transparență în funcționarea parteneriatelor publice-private și în realizarea proiectelor de asistență externă.

În rezultatul evaluării acțiunile anticorupție au fost implementate de Consiliul raional Criuleni, în modul corespunzător:

Gradul de implementare: din 33 de acțiuni: 5 - acțiuni realizate; 16 - acțiuni parțial realizate; 12 - acțiuni nerealizate.

În acest context,

În format tabelar acțiunile anticorupție se prezintă corespunzător:

Total acțiuni per prioritate	*Acțiuni realizate*	*Acțiuni realizate parțial*	*Acțiuni nerealizate*
Prioritatea I 12 acțiuni	*1*	*5*	*6*
Prioritatea II 4 acțiuni	*1*	*2*	*1*
Prioritatea III 8 acțiuni	*2*	*3*	*3*
Prioritatea IV 4 acțiuni	*0*	*3*	*1*
Prioritatea 5 5 acțiuni	*1*	*3*	*1*

De menționat că termenul de implementare a Strategiei și respectiv a planurilor de acțiuni anticorupție sectoriale sau locale a fost extins până în anul 2023[16]. Despre extinderea termenului de acțiune a Strategiei și a ajustării Planului de acțiuni anticorupție pentru perioada anilor 2022-2023, Consiliul raional Criuleni a fost informat prin Scrisoarea CNA din 01.02.2022 (*Anexa 1).* Termenul de ajustare a Planului anticorupție - I trimestru al anului 2022.

Planul local de acțiuni anticorupție pentru anul 2020 a fost prezentat ca fiind aprobat de către Consiliul raional Criuleni, dar Decizia de aprobare a planului nu a fost publicată pe pagina web oficială a Consiliului raional Criuleni. La solicitarea CJS ECHITATE de a publica Planul de acțiuni anticorupție pentru anul 2021 și Raportul de implementare a acțiunilor pentru anul 2021, Consiliul raional Criuleni a răspuns că nu deține un asemenea plan și că la moment a fost inițiată elaborarea PLA pentru anul și a invitat CJS Echitate să facă parte din grupul de lucru pentru elaborarea planului (*Anexa 2).*

La momentul redactării prezentului Raport (aprilie 2022), CJSE nu a fost contactat pentru a face parte din grupul de lucru pentru elaborarea unui nou Plan local anticorupție fie ajustarea planului existent.

[16] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129663&lang=ro

IV. CONSTATĂRILE MONITORIZĂRII

În rezultatul monitorizării PLA, constatările privind implementarea acțiunilor se prezintă în modul următor.

Prioritatea I:	***Rezultate scontate:***
Consolidarea integrității instituționale a APL prin prisma aplicării corespunzătoare a legislației anticorupție	*1. Climatul de integritate cultivat în cadrul APL de toate nivelurile.* *2. Încălcarea măsurilor de asigurare a integrității profesionale de către agenții publici din cadrul APL și aleșii locali sancționată.* *3. Unități de audit intern create și funcționale.* *4. Sistem de gestiune a riscurilor, inclusiv riscurile de corupție, implementat.*

Acțiunea 1 ***Asigurarea respectării regimului de incompatibilități, de restricții în ierarhie și de limitare a publicității***[17]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul de: ✓ cazuri de incompatibilități și restricții în ierarhie atestate și soluționate în entitățile publice; ✓ sesizări la ANI cu privire la încălcarea regimului de incompatibilități și limitare a publicității; ✓ persoane suspendate pentru asemenea încălcări
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***
Constatări: ➢ Conform informațiilor publice disponibile pe pagina web a ANI[18], din numărul total de 56 acte de constatare pentru încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și limitărilor de publicitate, în anul 2021, Inspectoratul de integritate al ANI nu a emis acte în privința agenților publici /subiecților din raionul Criuleni. ➢ Amintim că, în baza monitorizării realizate în anul 2020, în adresa agenților publici /aleșilor locali din raionul Criuleni au fost emise 5 acte de constatare a incompatibilității funcțiilor deținute: ✓ Ex-consilieră în cadrul CR Criuleni nu a soluționat în termen legal (1 lună) incompatibilitatea, deținând simultan mandatul de consilier și funcția de șefă a Direcției Educație în cadrul CR Criuleni[19]; ✓ Primara com. Răculești, r. Criuleni, s-a aflat în incompatibilitatea funcției de primară și de	

[17] *Regimul juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate este prevăzut în: art.12 din Legea integrității; art.16-21 din Legea privind declararea averii și intereselor personale; Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public; Legea privind administrația publică locală; Legea privind statutul alesului local. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților revine fiecărui agent public și ales local. Asigurarea respectării regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate îi revine conducătorului entității publice, iar verificarea respectării regimului juridic este pusă în sarcina ANI.*

[18] *https://ani.md/ro/acte-constatare*

[19] *Ex-consilieră în cadrul Consiliul raional Criuleni în incompatibilitatea funcțiilor deținând simultan mandatul de consilier și funcția de șefă al Direcției Educație în cadrul CR Criuleni*

administratoare al unui SRL[20];

- ✓ Ex-consilierul în Consiliul sătesc Măgdăcești, r. Criuleni, incompatibilitatea funcției de consilier sătesc cu funcția de director al școlii sportive din Măgdăcești, r. Criuleni[21]
- ✓ Vicepreședintele r. Criuleni, incompatibilitatea funcției de vicepreședinte al r. Criuleni cu cea de consilier în Consiliul raional Criuleni;
- ✓ Vicepreședintele r. Criuleni, incompatibilitatea funcției de vicepreședinte al r. Criuleni cu cea de consilier în Consiliul local Măgdăcești.

➢ În contextul monitorizării și în virtutea funcțiilor de demnitate publică exercitate, un interes deosebit prezintă actele de constatare a incompatibilității și a răspunderii survenite în cazul celor 2 vicepreședinți de raion.

În privința lui Roman Onică[22], a fost constatată starea de incompatibilitate la 04.05.2020, pentru exercitarea simultană a funcției de vicepreședinte în CR Criuleni și de consilier în Consiliul local Măgdăcești din decembrie 2019, iar privința lui Oleg Ogor[23], starea de incompatibilitate pentru exercitarea simultană a funcției de vicepreședinte în CR Criuleni și de consilier în Consiliul raional Criuleni în perioada decembrie 2019 - martie 2020 a fost constatată la 30.06.2020.

Prin Decizia Consiliului raional[24], prin Decizia nr. 6.2 din 27.11.2020, Roman Onica și Oleg Ogor au fost suspendați din funcții, iar în august 2021, în baza încheierii Instanței de judecată Criuleni, Roman Onica și Oleg Ogor au fost restabiliți în funcții cu achitarea salariilor pentru perioada în care au lipsit.[25] La data de 26.03.2022, după cum notează portalul *Anticorupție.md,* ambii vicepreședinți au fost din nou demiși cu votul majorității consilierilor.

În nota informativă, drept motive se invocă *la baza demiterii celor doi au stat actele de constatare ale ANI privind încălcarea regimului juridic al incompatibilităților. Totodată, cei doi ar fi făcut abuz de funcție în interese personale*[26].

În baza actelor juridice (hotărârilor judecătorești, actelor de constatare ale ANI, Decizia Consiliului raional Criuleni), ținem să remarcăm următoarele:

1. *Potrivit art. 120 din Constituție, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.*

   Cei doi vicepreședinți au contestat deciziile ANI – la care Judecătoria de primă instanță a emis hotărâre de respingere a acțiunii, iar în cazul contestării deciziei Consiliului Raional, instanța de judecată a admis acțiunea reclamanților dispunând anularea deciziei 6.2., așadar, în ambele cazuri au fost pronunțate hotărâri care nu au caracter definitiv. Hotărârile în cauză ar putea avea caracter definitiv în cazul în care părțile vizate în aceste proceduri ar accepta soluțiile pronunțate de către instanța de judecată fără a le ataca cu apel, dar din câte a fost reținut ele au fost contestate. Așadar, doar urmare a pronunțării

[20] *Primara com. Răculești, r-nul Criuleni, a deținut concomitent funcția de primară și de administratoare a SRL "OPTIM-Comerț"*
[21] *Ex-consilier în incompatibilitatea funcțiilor de consilier sătesc și funcția de director al școlii sportive din Măgdăcești, Criuleni*
[22] *Roman Onica, Vicepreședintele rn Criuleni, în incompatibilitate, a deținut simultan funcția de vicepreședinte al raionului Criuleni și calitatea de consilier în Consiliul local Măgdăcești*
[23] *Oleg Ogor,Vicepreședintele rn Criuleni, în incompatibilitate a deținut simultan funcția de vicepreședinte al raionului Criuleni și calitatea de consilier în CR Criuleni.*
[24] *Decizia 6.2 din 27.11.2020 cu privire la acordarea votului de neîncredere pentru vicepreședinții raionului*
[25] *http://criuleni.md/media/files/files/3restabilire_vicepre__edin__i_8493114.pdf*
[26] *https://anticoruptie.md/ro/dosare-de-coruptie/lupta-pentru-putere-la-criuleni-doi-vicepresedinti-de-raion-demisi-pentru-a-doua-oara*

deciziei de Curtea de Apel, se va stabili caracterul definitiv în cazurile contestate.

Concluzionăm că de jure, actele ANI și decizia Consiliului Raional sunt în vigoare.

2. *Cele 2 acte emise de către ANI – în sensul Codului administrativ, reprezintă acte administrative individuale. Conform art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, actele administrative sunt executorii din momentul survenirii obligațiilor lor – ceea ce ar însemna că actele ANI sunt executorii din momentul emiterii acestora, or ele nu conțin un termen anume de la care urmează a fi calculată perioada de referință. A se reține că faptul contestării de către cei 2 vicepreședinți a actelor administrative ANI în instanța de judecată – nu presupune suspendarea acestora, ele fiind executorii și în prezent, or, conform art. 171 alin. (1) și alin. (4) din Codul administrativ, cei doi nu au solicitat instanței de judecată suspendarea efectelor actelor administrative până la soluționarea fondului cauzei.*
3. *Temeiurile de drept invocate de către instanța de judecată în cazul dispunerii anulării deciziei 6.2. și cel puțin argumentele invocate de către acesta par neargumentate și suspicioase, or, motivarea hotărârii conține argumente vădit nefondate. Eventual, în ordine de apel, decizia primei instanțe va fi anulată.*

În concluzia celor menționate, actele administrative ANI sunt în vigoare, inclusiv decizia Consiliului privind eliberarea din funcție.

- În ceea ce privește subiectul restricțiilor în ierarhie (raporturi ierarhice de subordonare nemijlocită cu rudele directe sau prin afinitate) și limitării publicității sau a reprezentării (utilizarea numelui/imaginii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale), asemenea încălcări în cadrul CR Criuleni nu au fost constatate nici de ANI, nici în investigațiile jurnalistice. Presupunem că, subiectul nu este suficient de cunoscut și aplicat.

Acțiunea 2 ***Asigurarea respectării regimului declarării averilor și intereselor personale***[27]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul de: ✓ agenți publici angajați/ numiți/cu mandatele validate pe parcursul anului și numărul de declarații depuse în momentul angajării/ numirii /validării mandatului. ✓ total de agenți publici angajați/numiți/cu mandatele validate care activează în entitatea publică pe parcursul anului și numărul de declarații depuse anual. ✓ agenți publici ale căror mandat/raporturi de muncă sau de serviciu au încetat pe parcursul anului și numărul de declarații depuse la încetarea mandatului/raporturilor de muncă sau de serviciu pe parcursul anului respectiv.
Evaluare	***Acțiune realizată***
Constatări: ➢ La accesarea portalului online al declarațiilor la ANI, prin setarea itemilor corespunzători, rezultă că în anul 2021 au fost depuse 68 declarații de avere și interese personale. *Anexa 3*	

[27] *Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale este reglementată în: art.13 din Legea integrității, Legea privind declararea averii și intereselor personale, art.24 din Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public, art.5 din Legea cu privire la statutul alesului local. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale este de obligația fiecărui agent public și ales local. Asigurarea respectării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale îi revine conducătorului entității publice, iar verificarea respectării regimului juridic este pusă în sarcina ANI.*

- CJS Echitate a verificat în mod aleatoriu 11 declarații de avere și interese personale pentru anul 2021 ale primarilor din localitățile (sate, comune) r. Criuleni, în calitate de subiecți ai declarării:
  - ✓ Buga Iurie, primar al com. Micleşti, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate;[28]
  - ✓ Buzgan Liudmila, primara s. Răcilești, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[29];
  - ✓ Tîrgola Maria, primara s. Onițcani, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[30]:
  - ✓ Buzu Petru, primar al com. Drăsliceni, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[31];
  - ✓ Ojog Gheorghe, primar al s. Corjova, r. Criuleni, deține în proprietate 25 de terenuri agricole, cu suprafața totală de 13,3101 ha și alte 27 terenuri aflate în proprietatea unei persoane apropiate cu suprafața totală de 9,0466 ha, pentru toate terenurile este indicată valoarea bunului "0". Pentru anul 2021 au fost depuse 2 declarații ambele cu data de 31.03.2022[32].
  - ✓ Onofrei Simion, primar al s. Zaicana, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[33];
  - ✓ Anghelici Eugenia, primară a com. Hîrtopul Mare, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[34],
  - ✓ Sclifos Mihail, primar al or. Criuleni, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[35];
  - ✓ Plămădeală Ion, primar al s. Izbiște, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[36]:
  - ✓ Casian Vitalie, primar al s. Dubăsarii Vechi, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[37];
  - ✓ Rotari Igor, primar al s. Jevreni, r. Criuleni, deține în proprietate 24 de terenuri agricole, cu suprafața totală de 10,5728 ha și alte 10 terenuri extravilane. Majoritatea terenurilor fiind procurate în anul 2019, anul în care a obținut mandatul de primar. Primarul a depus 2 declarații, ultima fiind datată cu 30.03.2022[38];
  - ✓ Roșca Pavel, primar al com. Mileștii Mici din cadrul Primăriei Hrușova, r. Criuleni, declarația anuală depusă în termen, abateri nu au fost identificate[39].

---

[28] *Buga Iurie, primar com. Micleşti https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/688371/3*
[29] *Buzgan Liudmila, primara s. Răculești https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/692812/3*
[30] *Tîrgola Maria, primara s. Onițcani https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/666940/3*
[31] *Buzu Petru, primar com. Drăsliceni, r. CRiuleni https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/715440/3*
[32] *Ojog Gheorghe, primar s. Corjova, r. Criuleni https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/735332/3*
[33] *Onofrei Simion, primar s. Zaicana, r. Criuleni, https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/695821/3*
[34] *Anghelici Eugenia, primară com. Hîrtopul Mare, r. Criuleni https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/672686/3*
[35] *Sclifos Mihail, primar or. Criuleni, r. Criuleni, https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/686168/3*
[36] *Plămădeală Ion, primar s. Izbiște, r. Criuleni, https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/664181/3*
[37] *Casian Vitalie, primar, s. Dubasarii Vechi, r. Criuleni, https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/535558/3*
[38] *Rotari Igor, primar s. Jevreni, r. Criuleni, r. Criuleni https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/721176/3*
[39] *Roșca Pavel, primar s. Mileștii Mici, r. Criuleni, https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/715047/3*

Acțiunea 3 ***Asigurarea respectării regimului juridic al conflictului de interese și neadmiterea favoritismului***[40]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul: ✓ conflictelor de interese declarate. ✓ conflictelor soluționate în cadrul entităților publice. ✓ conflictelor de interese sesizate la ANI. Numărul actelor de constatare ale ANI cu privire la conflictele de interese.
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări:

- Constatăm că în acțiunea respectivă au fost comasate 2 politici diferite: conflictul de interese reglementat prin articolele 11-15 din Legea privind declararea averii și intereselor personale - atribuție a ANI, iar favoritismul este reglementat în articolul 15 din Legea integrității - atribuție a CNA. Acesta presupune că la acțiunea respectivă vor fi 2 entități co-responsabile. De menționat că pentru politica ce prevede neadmiterea favoritismului nu au fost stabiliți indicatorii.
- Conform informaților publice pe pagina ANI, în anul 2021 Inspectoratul de integritate a emis 3 acte de constatare a încălcării regimului juridic al intereselor personale de către agenții publici / aleșii locali din Criuleni, după cum urmează:
  - ✓ Primarul comunei Bălăbănești a admis un conflict de interese prin angajarea soției în funcția de contabilă la primărie[41];
  - ✓ Primarul satului Zăicana, r. Criuleni, - a admis conflict de interese prin emiterea actelor administrative în privința soției, mătușii, cumnatului și altor persoane apropiate[42].
  - ✓ Directoarea grădiniței Făguraș din satul Cruglic, r. Criuleni, – a admis conflict de interese prin angajarea soțului în subordinea nemijlocită[43].

Acțiunea 4 ***Asigurarea respectării regimului cadourilor***[44]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Comisia de evaluare și evidență a cadourilor instituită și

[40] *Regimul juridic al conflictelor de interese este reglementat în: art.14 din Legea integrității, art 11-15 din Legea privind declararea averii și intereselor personale, art.24 din Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public, art.5 din Legea cu privire la statutul alesului local. Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese este de obligația fiecărui agent public și ales local. Asigurarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese îi revine conducătorului entității publice, iar verificarea respectării regimului juridic este pusă în sarcina ANI. Neadmiterea favoritismului este reglementată prin: art.15 din Legea integrității, Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public. Agentul public are obligația să nu admită favoritism în exercițiul funcției publice, iar conducătorul entității publice este obligat să nu admită favoritism în entitatea pe care o conduce, practicile de favoritism fiind denunțate la CNA.*

[41] *Act de constatare nr. 404/25 din 23.12.2021 Ion Cotoman, primar al com. Bălăbănești, r. Criuleni, constatat cu nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese reale și admiterea conflictului de interese consumate în cazul luării deciziilor, semnării actelor administrative și juridice în privința persoanei apropiate, soției.*

[42] *Act de constatare nr. 98/08 din 08.04.2021, Onofrei Simion încălcarea regimului juridic al conflictului de interese prin nedeclararea conflictului de interese real.*

[43] *Act de constatare nr, 137/12 din 14.05.2021, Tamara Verdeș directoarea grădiniței satul Cruglic, r. Criuleni și-a angajat soțul în subordine, a semnat acte administrative în privința acestuia, nu a soluționat în termen și a admis consumarea conflictului de interese real.*

[44] *Regimul juridic al cadourilor este reglementat prin art.16 din Legea integrității și Hotărârea Guvernului privind regimul juridic al cadourilor HG nr.116 din 26.02.2020. Cadouri - sunt considerate bunuri (corporale și incorporale), servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj oferit agentului public în legătură cu exercitarea funcțiilor sale profesionale.*

	funcțională, Numărul: ✓ cadourilor predate comisiilor de evidență și evaluare a cadourilor în cadrul entităților publice. ✓ numărul și suma cadourilor răscumpărate în cadrul entităților publice. ✓ numărul de cadouri inadmisibile, transmise agenției anticorupție și numărul de dosare penale și contravenționale instrumentate. ✓ Registrele de evidență a cadourilor publicate pe paginile web ale entităților publice.
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări:

- La monitorizarea Dispozițiilor Președintelui raionului și a Deciziilor CR Criuleni, nu au fost identificate acte administrative de constituire a Comisiei de evaluare și evidență a cadourilor.
- Pe pagina web a CR Criuleni, la Modulul Anticorupție, este dezvoltată rubrica Registre, unde se regăsește și Registrul de evidență a cadourilor care este datat cu anul 2017, nu este actualizat și nu corespunde exigențelor Hotărârii Guvernului nr.116 din 26.02.2020 privind regimul juridic al cadourilor[45], care prevede instituirea de către autoritatea publică a 2 tipuri de registre: Registrul de evidență al cadourilor admisibile[46] și Registrul de evidență al cadourilor inadmisibile[47]. Însă asemenea registre nu au fost identificate.

Republica Moldova
CONSILIUL RAIONAL CRIULENI
REGISTRUL
DE EVIDENȚĂ A CADOURILOR

- Conform informației publicate pe pagina web a CR Criuleni la *Indicatorii îndeplinirii PLA al Aparatului Președintelui r. Criuleni,* se raportează că 3 entități publice din subordinea CR Criuleni ar deține Registre a cadourilor, însă o sursă spre verificarea informației respective nu a fost prezentată.

Acțiunea 5
Asigurarea neadmiterii, denunțării și tratării influențelor necorespunzătoare[48]

---

[45] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120625&lang=ro
[46] https://cna.md/public/files/mod_reg/Registrul_cadourilor_admisibile.pdf
[47] https://cna.md/public/files/mod_reg/Registrul_cadorilor_inadmisibile.pdf
[48] *Mecanismul de neadmitere, denunțare și tratare a influențelor necorespuzătoare este prevăzut în art.17 din Legea integrității.*
Prin influență necorespunzătoare se subînțelege o imixtiune din partea terților în activitatea profesională a agentului public. Imixtiunea poate lua forma presiunilor, amenințărilor, promisiunilor, etc.
Agentului public îi revine obligația să nu admită și să denunțe influențele necorespunzătoare, iar conducătorul entității

Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul: ✓ cazurilor de influență necorespunzătoare denunțate. ✓ cazurilor de influență necorespunzătoare soluționate în cadrul entităților publice. ✓ cazurilor de influență necorespunzătoare denunțate la CNA/alte autorități anticorupție responsabile.
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări:

- La accesarea paginii web a CR Criuleni, modulul *Anticorupție* conține rubrica Registre, unde este publicat și Registrul de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare. De menționat că Registrul respectiv nu conține nici un înscris.

CONSILIUL RAIONAL CRIULENI

REGISTRUL

de evidență a cazurilor
de influență necorespunzătoare

- De menționat că pe pagina web a CNA sunt dezvoltate mai multe modele de Registre printre care și Registrul de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare[49], precum și materiale grafice, inclusiv despre politica de neadmitere, denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare[50].
- Alte informații privind cazurile de influență necorespunzătoare denunțate și soluționate, precum și în cadrul altor entități anticorupție nu au fost identificate pe pagina web a CNA sau în Raportul de activitate al CNA pentru anul 2021[51].

Acțiunea 6 ***Asigurarea neadmiterii și denunțării manifestărilor de corupție; protecția avertizorilor de integritate***[52]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Regulament privind organizarea activităților de denunțare a manifestărilor de corupție, adop tat. Numărul: ✓ manifestărilor de corupție denunțate de către agenții publici conducătorilor entităților publice.

publice are sarcina: să adopte reguli de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare; să instituie Registrul cazurilor de influență necorespunzătoare și să asigure condiții de confidențialitate a denunțării; să prevină cazurile de influență necorespunzătoare; să tragă la răspundere disciplinară agenții publici pentru nerespectarea respingerii și denunțării influențelor necorespunzătoare.

[49] https://cna.md/public/files/mod_reg/Registrul_influentelor_necorespunztoare.pdf

[50] https://cna.md/public/files/integritate/final/filer_8_infografic_Artboard%2010%20copy.jpeg

[51] Raportul de activitate al CNA pentru anul 2021

[52] *Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate este reglementată în art.18 din Legea integrității; Legea privind avertizorii de integritate din 12.07.2018; Hotărârea Guvernului nr.23 din 22.01.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale.*

	✓ avertizărilor de integritate depuse în cadrul entităților publice. ✓ avertizărilor de integritate transmise la CNA. ✓ avertizorilor de integritate *supuși protecției.*
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări:

- Considerăm necesară reformularea sintagmei de *avertizori de integritate supuși protecției* cu o sintagmă mai potrivită, de ex: *avertizori care au solicitat protecție/ avertizori cărora le-a fost acordată protecția.*
- Constatăm lipsa implementării acțiunii respective, deoarece nu au fost atinși indicatorii prevăzuți.
- În luna noiembrie 2021, CNA în comun cu Centrul de Prevenire și Analiză a Corupției - CAPC au organizat o instruire privind instituția avertizorului de integritate și aplicarea corectă a legislației. La instruire au participat agenții publici, aleși locali, agenți economici, reprezentanți ai societății civile și ai mass-media din r. Criuleni.[53]

Acțiunea 7 ***Asigurarea intoleranței față de incidentele de integritate***[54]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul de: ✓ sancțiuni disciplinare aplicate în cadrul entităților publice în legătură cu incidentele de integritate admise de agenții publici. ✓ sesizărilor depuse de către conducătorii entităților publice la autoritățile anticorupție cu privire la incidentele de integritate ce constituie infracțiuni și contravenții. ✓ suspendări din funcții ale agenților publici inculpați pentru infracțiuni de corupție sau conexe corupției
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări:

- Constatăm că acțiunea respectivă este formulată în termeni vagi, ceea ce face dificilă atât monitorizarea cât și raportarea acțiunii.
- Pe pagina web a CR Criuleni, nu au fost identificate dispoziții privind aplicarea sancțiunilor disciplinare pe faptul constatării admiterii incidentelor de integritate, iar pe parcursul anului 2021 nu au fost atestate sesizări depuse de conducerea CR Criuleni sau a subdiviziunilor sale structurale către autoritățile anticorupție cu privire la incidentele de integritate.

Acțiunea 8 ***Asigurarea respectării accesului la informații de interes public***[55]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres

[53] https://www.facebook.com/ion.pruteanu.77/posts/pfbidoDgfwkg2RGfdVgTNzCwuV68tb3s5E70Kf666aU5eAtYTGq4UHJZDjqZamaZGFv31wl

[54] *Intoleranța la incidentele de integritate este prevăzută în art.19 din Legea integrității.*
incident de integritate – manifestare de corupție produsă în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție, produsă în cadrul unui test de integritate profesională;

[55] *Accesul la informații de interes public este reglementat în: Legea privind accesul la informații; Legea cu privire la actele normative.*

Indicatori de progres	✓ Persoanele responsabile de accesul la informații de interes public, desemnate în cadrul autorității. Numărul de: ✓ solicitări de acces la informații, transmise anual entității publice ✓ refuzuri de acces la informații. ✓ contestațiilor depuse anual în instanța de judecată împotriva refuzului entității publice de a oferi acces la informații. ✓ hotărâri adoptate anual de instanțele de judecată privind obligarea entității publice de a oferi informațiile solicitate
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări:

➢ Analiza paginii web a CR Criuleni a evidențiat o serie de carențe în prezentarea informațiilor de interes public:

Anonimizarea numelui și prenumelui agenților publici în Dispoziția președintelui cu privire la evaluarea performanțelor funcționarilor publici, în cazul dat anonimizarea membrilor comisiei de evaluare[56]

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL CRIULENI
PREȘEDINTELE RAIONULUI CRIULENI

REPUBLIC OF MOLDOVA
CRIULENI DISTRICT COUNCIL
CRIULENI DISTRICT PRESIDENT

Nr. 6-ab "18" ianuarie 2022

DISPOZIȚIE

Cu privire la evaluarea anuală a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici de conducere și execuție

În scopul executării deciziei Consiliului raional Criuleni nr. 9.4/2021 cu privire la evaluarea anuală a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici, în conformitate cu Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarului public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2009 cu privire la punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. art. 34-36 al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 53 și art. 54 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală,

DISPUN:

1. Se stabilește perioada organizării și desfășurării procesului de evaluare anuală a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici de conducere și execuție din cadrul Aparatului Președintelui raionului, direcțiilor și secțiilor din subordinea Consiliului raional Criuleni, până la 15 februarie 2022.
2. Se aplică în calitate de evaluatori, după cum urmează:
2.1. președinte al raionului, pentru:
- secretarul Consiliului raional;
- șef, Direcția Finanțe;
- Secția Asistență Juridică și Relații cu Publicul;
- , contabil-șef, Serviciul administrativ-financiar;
- specialist superior, Serviciul administrativ-financiar;
- , șef, Secția Economie, Investiții și Relații Externe;
2.2. vicepreședinte al raionului, în calitate de evaluator și contrasemnatar dl , președinte al raionului, pentru:
- , șef, Direcția Educație;
- , șef, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei;
- , șef-interimar, Secția Cultură și Turism.
2.3. vicepreședinte al raionului, în calitate de evaluator și contrasemnatar dl , președinte al raionului, pentru:

Lipsa de transparență în prezentarea Deciziilor CR Criuleni pe site, astfel din titlul nu este clar conținutul deciziei

[56] *Exemplu http://criuleni.md/media/files/files/20modif_buget_public_6503333.pdf*

Informații de interes public, cum ar fi sporul salarial al funcționarilor publici, blurat

03_2022_cu_privire_la_achitarea_s... 1 / 1 100%

DISPOZIȚIE

Cu privire la achitarea sporului pentru performanță angajaților din Aparatul Președintelui raionului și subdiviziunilor fără statut de persoană juridică pentru luna martie 2022

În temeiul Regulamentului cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță, aprobat prin dispoziția Președintelui raionului nr. 246-AB din 18.12.2018, art. 53 și art. 54 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală,

DISPUN:

1. A achita sporul pentru performanță angajaților din Aparatul Președintelui raionului și subdiviziunilor fără statut de persoană juridică pentru luna martie 2022 în sumă totală de lei.
2. Se aprobă lista nominală, calificativul final și cuantumul sporului pentru fiecare angajat, conform anexei.
3. Valoarea totală a mijloacelor financiare utilizate pentru achitarea sporului pentru performanță de la începutul anului constituie ceea ce reprezintă 10% din valoarea mijloacelor bănești anuale alocate/planificate pentru acordarea sporului pentru performanță.
4. Serviciul administrativ-financiar, Aparatul Președintelui raionului, va efectua achitarea plăților conform legislației în vigoare.
5. Dispoziția intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al Actelor Locale și poate fi contestată potrivit prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

Președintele raionului Criuleni **Pavel SPÎNU**

Conținut neclar prezentat publicului în Decizia de aprobare a Strategiei de Tineret în r. Criuleni pentru anii 2019-2023[57]

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL CRIULENI
MD-4801, or. Criuleni, str. 31 August,108, tel. 024822058, fax. 024822231
web: www.criuleni.md, e-mail: consiliu@criuleni.md

REPUBLIC OF MOLDOVA
CRIULENI DISTRICT COUNCIL
108, 31 August str., Criuleni, MD-4801, ph. 024822058, fax. 024822231
web: www.criuleni.md, e-mail: consiliu@criuleni.md

DECIZIE nr. 26.03
din 13 septembrie 2019

Cu privire la aprobarea Strategiei de Tineret în raionul Criuleni pentru anii 2019-2023

În scopul implementării Strategiei naționale de dezvoltare a societății de tineret, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 1086/2014, în temeiul Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului raional Criuleni, aprobat prin decizia nr. 03.02. din 29.07.2015, art. 43 și art. 46 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Consiliul raional Criuleni.

DECIDE:

- În acest context este totuși de menționat faptul că la solicitările formulate verbal de furnizare a informațiilor, răspunsurile au fost prompte și în volumul solicitat și termeni proximi.
- Modul Anticorupție, deși este dezvoltat pe pagina web a CR Criuleni, totuși, e necesar a fi completat cu informații precum: desemnarea persoanei responsabile de elaborarea și publicarea PLA a CR Criuleni pentru anii 2020 - 2023 și Rapoartele de implementare a PLA; instituirea și completarea registrelor de integritate: Registrul cadourilor admisibile și inadmisibile, Registrul influențelor necorespunzătoare, Registrul riscurilor, Registrul conflictelor de interese[58].
- În rezultatul analizei resurselor electronice de comunicare în cadrul a 25 localități din raionul Criuleni (sate și comune) situația se prezintă corespunzător:
  - ✓ 9 localități dețin o pagină oficială web: Boșcana, Criuleni, Drăsliceni, Dubăsarii Vechi, Măgdăcești, Zaicana, Pașcani, Mașcăuți, Hîrtopul Mare.
  - ✓ 13 localități dețin o pagină pe rețelele de socializare (Facebook)
  - ✓ 4 localități nu dețin nici pagină web, nici pagină de Facebook: Răculești, Bălțata, Izbiște, Micleşti, unica modalitate de comunicare fiind panourile informaționale la sediul primăriei.
- CJS Echitate a efectuat deplasări în toate localitățile r. Criulenși a constatat că în unele localități lângă sediile primăriilor lipsesc panourile informaționale. Acestea lipsesc lângă sediile primăriilor din satele: Mășcăuți, Jevreni, Răculești, Corjova, Cruglic, Pașcani. Mai jos sunt câteva panouri informative atestate lângă primării, care arată corespunzător:

[57] *Strategia de dezvoltare a Tineretului din raionul Criuleni pentru anii 2019-2023 http://criuleni.md/media/files/26_03_03.pdf*
[58] *https://cna.md/tabview.php?l=ro&idc=201&id=2924&t=/Evaluarea-integritatii-institutionale/Informatie-utila/Documente-suport/Modele-de-registre/*

Primăria Cocieri

Primăria Bălăbănești

Primăria Izbiște

Primăria Hîrtopul Mare

- CSJ Echitate a monitorizat și asigurarea accesului la informații a persoanelor cu deficiențe senzoriale, în special de vedere. S-a constatat lipsa unor acomodări speciale de ordin tehnic pentru persoanele cu deficiențe de vedere. Se recomandă ca paginile web ale autorităților publice să fie elaborate cu respectarea Ghidurilor de accesibilitate a conținutului web[59]. Considerăm că în acest sens un bun exemplu poate servi pagina web a Ombudsmanului[60].

Acțiunea 9 ***Asigurarea implementării și respectării normelor de etică și deontologie***[61]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Adoptarea codurilor de etică și deontologie pentru entitățile publice/subdiviziunile care nu au astfel de coduri. ✓ Planurile anuale de instruire, inclusiv de instruire continuă, aprobate. Numărul de: ✓ instruiri și de agenți publici instruiți cu privire la normele de etică și deontologie. ✓ cazuri de încălcare a normelor de etică și deontologie,

[59] https://www.w3.org/WAI/standards-guidelines/wcag/

[60] http://ombudsman.md/

[61] *Respectarea normelor de etică și deontologie sunt prevăzute într-un set de acte normative, precum: Legea privind Codul de conduită a funcționarului public nr.25 din 22.02.2008 și art.23 din Legea integrității, și legislația specială. Agenții publici au obligația să cunoască și să respecte normele de etică și deontologie adoptate în cadrul entității publice. Conducătorul entității are sarcina de asigurare a implementării și respectării normelor de etică și deontologie, prin promovare și asigurare a respectării normelor de etică și deontologie, de sancționare disciplinară a agenților publici pentru nerespectarea normelor de etică și deontologie, iar în cazul în care încălcările admise întrunesc elementele unor contravenții sau infracțiuni, de sesizare a autorității anticorupție responsabile.*

	sancționate disciplinari
Evaluare	***Acțiune realizată partial***

Constatări:

- În baza Deciziei nr. 3.7 din 14.05.2021, Consiliul raional Criuleni a aprobat Codul de etică și deontologie a angajaților din cadrul Consiliului raional Criuleni[62].
- Conform datelor publicate pe pagina AAP, în perioada 23 – 25 martie 2021, la comanda de stat, a desfășurat în regim online cursul de instruire cu tematica *Cultivarea integrității în serviciul public*, în care au participat agenții publici cu funcții de conducere/execuție din cadrul AAPL. Subiectele: conduita etică a funcționarului public; măsurile de asigurare a integrității instituționale și profesionale; controlul integrității în sectorul public asigurat de CNA; controlul integrității instituționale asigurat de entitatea publică; managementul riscurilor de corupție.
- La analiza paginii web a CR Criuleni prin căutare a fost identificată informația despre 1 abatere disciplinară, care însă nu a avut ca finalitate aplicarea sancțiunii disciplinare în legătură cu expirarea termenului de 6 luni de la data comiterii abaterii.[63]

Acțiunea 10 ***Asigurarea respectării regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea agenților publici în sectorul privat (pantuflaj)***[64]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul: ✓ anual de agenți publici care și-au încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu ✓ ofertelor de muncă sau de angajare oferite agenților publici în cadrul organizațiilor comerciale, comunicate de către agenții publici înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu. ✓ de contracte comerciale refuzate anual de către entitățile publice din motivul că în organizațiile comerciale activează persoane care, pe parcursul ultimului an, au fost agenți publici în cadrul entităților publice
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări:

- Constatăm că acțiunea respectivă nu poate fi realizată deoarece lipsește mecanismul de implementare și monitorizare a regimului juridic de pantuflaj. Date concludente despre realizarea politicii de pantuflaj în CR Criuleni nu au fost depistate nici Raportul de activitate al ANI pentru anul 2021[65].
- Conform informațiilor disponibile pe *www.alegeri.md*[66] Consiliul raional Criuleni este format din 33 consilieri raionali, potențiali subiecți ai regimului juridic de pantuflaj.

---

[62] *http://criuleni.md/media/files/files/7cod_etic___pub_9633928.pdf*
[63] *Rezultatele controlului abaterii disciplinare*
[64] *Respectarea regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare (pantuflaj) este prevăzut în art. 24 din Legea integrității. Agentul public / alesul local are obligația, în termen de 3 zile lucrătoare, să comunice în scris conducătorului entității publice sau, ANI, după caz, despre toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese.*
[65] *https://ani.md/sites/default/files/Raport%20ANI%202021.pdf*
[66] *Consilul raional Criuleni*

- ➢ În Studiul de evaluare a implementării SNIA - 2021[67], cu referire la politica de respectare a regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare (pantuflaj) se arată că 80% dintre agenții publici consideră că nu există restricții de post angajare pentru colaboratorii instituțiilor în care activează, 3% consideră că restricții post-angajare există în organizațiilor lor, iar 17% nu știu dacă instituțiile aplică restricțiile de post-angajare.

Acțiunea 11 ***Asigurarea implementării managementului riscurilor de corupție[68]***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Registrele riscurilor, care includ și riscurile de corupție, elaborate. ✓ Completarea registrului riscurilor cu riscurile de corupție după incidentele de integritate din cadrul entităților publice. ✓ Raportul privind implementarea măsurilor de tratare a riscurilor, elaborat anual
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări:

- ➢ Pe pagina web www.criuleni.md, la modulul Anticorupție, este amplasată rubrica Registre, în care sunt publice 3 tipuri de registre: Registrul cadourilor, Registrul de evidență a influențelor necorespunzătoare și registrul riscurilor. La accesarea Registrului riscurilor, acesta nu în format electronic și se prezintă astfel:

- ➢ De menționat că modelul de registru[69] și mecanismul de identificare și descriere a riscurilor[70], precum sunt disponibile pe pagina CNA.
- ➢ Amintim că în Raportul anticorupție al CR Criuleni pentru I semestru al anului 2020, APL indică că *incidente de acest gen* nu au fost semnalate. Totodată Raportul de implementare a măsurilor de tratare a riscurilor de corupție nu este elaborat, iar Registrul riscurilor nu a fost găsit în entitățile subordonate Consiliului raional.

---

[67] https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/library/effective_governance/studiu-de-evaluare-a-impactului-strategiei-naionale-de-integrita1.html pag.131

[68] *Managementul riscurilor de corupție, prevăzut în art.27 din Legea integrității prezumă - evaluarea în cadrul entității publice a riscurilor de corupție în vederea identificării și gestionării riscurilor de corupție aferente activității profesionale.*

[69] https://cna.md/public/files/mod_reg/Registrul_riscurilor.pdf

[70] https://cna.md/public/files/Metodologia_de_evaluare_a_riscurilor.pdf

Acțiunea 12 ***Crearea și consolidarea unităților de audit intern în cadrul autorității***[71]	
Termen de realizare	Trimestrul I, anul 2020
Indicatori de progres	✓ Unitate de audit intern creată și funcțională. ✓ Cartela de audit intern, planul strategic și planurile anuale ale activității de audit, aprobate de către entitatea publică.
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări:

- Funcția de auditor intern cadrul CR Criuleni a fost instituită, dovadă constituie Organigrama Consiliului în care este inclusă unitatea de auditor intern. *Anexa 4.*
- Din anunțul publicat pe www.criuleni.md rezultă că la data de 17.05.2021, CR Criuleni a inițiat concursul pentru ocuparea funcției publice vacante de auditor intern, specialist în Secția economie, investiții și relații externe al Aparatului Președintelui raionului[72], însă până în prezent această funcție rămâne vacantă.

[71] *Crearea și consolidarea unităților de audit intern în cadrul autorității este prevăzută în art.22 din Legea integrității și actele normative specifice: Legea privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 25.07.2014.*

[72] *http://criuleni.md/media/files/files/anunt_concurs_9906860.pdf*

Prioritatea II:	*Rezultate scontate:*
Gestionarea patrimoniului public local în condiții de legalitate, transparență și eficiență.	1. *Sistem de proceduri privind modul de gestionare a patrimoniului la nivel local implementat.* 2. *Proces transparent de vânzare/locațiune/arendă a bunurilor patrimoniului public local asigurat.* 3. *Bunurile patrimoniului public la nivel local înregistrate și evaluate corespunzător.*

Acțiunea 13 ***Asigurarea gestionării transparente și responsabile a patrimoniului public și a asistenței externe***[73]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Numărul bunurilor patrimoniului public local înregistrate și evaluate; ✓ Informația privind gestionarea patrimoniului entităților publice publicată. ✓ Informația privind atragerea și gestionarea asistenței externe, publicată. ✓ Numărul informațiilor privind planificarea și administrarea lucrărilor de construcții publicate pe pagina web ✓ Rapoartele entității publice care a atras fonduri externe cu privire la rezultatul (performanța) obținut în urma acestei asistențe. ✓ Planurile anuale și trimestriale de achiziții publice ale entității publice, publicate pe pagina web oficială, a APL
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări:

- Pagina web a CR Criuleni conține modulul *Noutăți și evenimente*, rubrica *Surse de finanțare*[74], unde sunt publicate informațiile privind atragerea și gestionarea asistenței externe. Din informația prezentată rezultă că aceste surse reprezintă o sinteză a oportunităților pentru finanțare din cadrul proiectelor de asistență externă[75].
- Programe de finanțare, implementate în r. Criuleni sunt: Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3" 2020[76]; Programe ODIMM[77], Program de cooperare România-Republica Moldova finanțat de UE[78].
- Însă, despre unul dintre cele mai recente proiecte finalizate în r. Criuleni, finanțat din surse externe precum *cel mai mare parc fotovoltaic din Moldova*, CR Criuleni nu a publicat careva informații. Despre investiția în valoare de 4,3 mln de dolari din partea Guvernului Chinei, relatează Ziarul *Est-Curier*.[79] Parcului fotovoltaic de 2,8 MW, este construit pe o suprafață de 8 hectare, pe care sunt instalate 7.400 de panouri fotovoltaice și 16 invertoare. Investiția este

[73] *Conform art.22 din Legea integrității, asigurarea gestionării transparente și responsabile a patrimoniului public și a asistenței externe este responsabilitatea conducătorului entității publice și a agenților publici.*
[74] *http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=526&l=ro*
[75] *Diverse surse de finanțare pentru mediul rural, publicat la 05.02.2020*
[76] *Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3" 2020, publicat la 05.02.2020*
[77] *Programe ODIMM, publicat la 05.02.2020*
[78] *Un nou program de cooperare România-Republica Moldova va fi finanțat de către Uniunea Europeană, publicat 14.02.2020*
[79] *https://estcurier.md/carul-se-misca-transmiterea-parcului-fotovoltaic-din-criuleni-in-proprietatea-guvernului-anuntata-de-ministrul-andrei-spinu/*

menită să asigure cu energie electrică instituțiile publice din raion și va suplini bugetul raionului Criuleni cu până la 3-5 mln lei pe an.

- Pagina web a CR Criuleni, include rubrica *Achiziții publice,*[80] care conține mai multe documente privind achizițiile de bunuri, lucrări și servicii realizate în cadrul CR Criuleni: Planul de efectuare a achizițiilor publice pentru anul 2022; Agenda de achiziții publice; Planul și dările de seamă pentru realizarea achizițiilor publice de valoare mică; Planul pentru efectuarea achizițiilor publice pentru anul 2021 și modificarea planului de achiziții publice pentru anul 2021. În urma operării modificărilor la achizițiile publice planificate, CR Criuleni a planificat să cheltuie suma de 2.122.189,00 pentru:
  - Achiziția prin LP a lucrărilor de reparație a drumurilor în valoare de 1722189,00 lei;
  - Procurarea unui autoturism în valoare de 400.000,00 lei prin procedura de COP. *Anexa 5*

Acțiunea 14 ***Asigurarea transparenței în procesul de administrare și gestionare a bunurilor patrimoniului public local***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul: ✓ anunțurilor privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locațiune/arendă a bunurilor patrimoniului public local publicate în termeni rezonabili, inclusiv pe pagina web APL; ✓ informațiilor cu privire la rezultatele licitațiilor /concursurilor/ negocierilor de vânzare/locațiune/ arendă a bunurilor patrimoniului public local aduse la cunoștința publicului prin intermediul panourilor informative, paginii web a APL; ✓ audierilor/dezbaterilor/consultărilor publice pe subiecte privind gestionarea patrimoniului public organizate, ✓ persoanelor care au solicitat îmbunătățirea condițiilor de trai și/sau atribuirea terenurilor de pământ pentru construcția caselor individuale de locuit; ✓ actelor normative și deciziilor APL pe subiecte privind gestionarea patrimoniului public publicate în presa locală
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări:

- Pagina web www.criuleni.md, la modulul *Transparența decizională*, rubrica *Deciziile Consiliului*, conține mai multe decizii privind transmiterea și casarea unor bunuri[81].
- La căutarea informației pe pagina web a CR Criuleni, nu au fost găsite informații despre anunțurile privind desfășurarea licitațiilor publice în anul 2021.
- Din Nota informativă a DCGCA a CR Criuleni[82], în 2021, a realizat:
  - ✓ Asistență în domeniul urbanismului și arhitecturii - 707 persoane fizice și juridice;
  - ✓ Examinate - 252 terenuri pentru construcții;
  - ✓ Întocmite 457 acte permisive, dintre care: 250 - certificate de urbanism pentru proiectare, 61 -

[80] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=456&l=ro
[81] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=433&rid=4753&l=ro
[82] https://criuleni.md/media/files/files/nota_informativ___privind_activitatea_dcgca_2021_3941655.pdf

certificate de urbanism informativ, 131 - autorizații de construcții, 25 autorizații de desființare;

- ✓ Examinate și avizate - 156 proiecte;
- ✓ Eliberate la solicitarea cetățenilor 45 extrase cota-parte-valorică și 25 extrase privind persoanele participante la privatizare.

Acțiunea 15 ***Delimitarea și înregistrarea tuturor terenurilor în terenuri proprietate publică a statului și terenuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv a terenurilor ce țin de domeniul public sau cel privat***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Registru al terenurilor proprietate publică elaborat, aprobat, actualizat permanent și publicat. ✓ Numărul terenurilor – proprietate publică delimitate și înregistrate în Registru.
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări:

- ➢ În urma analizării modulelor paginii web, a entități relevante, nu a fost găsit Registrul terenurilor publice sau PUZ al raionului Criuleni.
- ➢ Din Nota informativă privind activitatea Direcției Agricultură și Servicii Funciare rezultă că pe parcursul anului 2021 au fost eliberate primăriilor 176 confirmări privind apartenența imobilelor.

Acțiunea 16 ***Instruirea specialiștilor în domeniul administrării și gestionării patrimoniului public***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul ✓ persoanelor instruite; ✓ cursurilor de instruire;
Evaluare	***Acțiune realizată***

Constatări:

- ➢ Din Nota informativă privind activitatea Direcției Agricultură și Servicii Funciare[83] rezultă că pe parcursul anului 2021 angajații direcției au participat la 3 seminare:
  - ✓ Seminar cu privire la procedura unică de ținere a evidenței spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale.
  - ✓ Seminar cu specialiștii pentru reglementarea regimului proprietății funciare din cadrul primăriilor raionului, referitor la întocmirea dării de seamă funciară anuală, la data de 01.01.2022. Coordonarea materialelor pentru planificarea bugetului pentru anu 2022.
  - ✓ Seminar privind implementarea proiectului Înregistrarea bunurilor imobile, evaluarea și impozitarea locală.

[83] https://criuleni.md/media/files/files/nota_informativ___privind_activitatea_dcgca_2021_3941655.pdf

Prioritatea III:	*Rezultate scontate:*
Asigurarea transparenței și prevenirea corupției în procesul de planificare, desfășurare și monitorizare a achizițiilor publice.	1. *Transparență și acces la informație la toate etapele procesului de achiziție publică efectuate de APL asigurat* 2. *Membrii grupului de lucru pentru achiziții și specialiștii pe achiziții publice din cadrul APL instruiți și pregătiți corespunzător.* 3. *Încălcarea măsurilor de integritate instituțională și regimului conflictelor de interese de către membrii grupului de lucru pentru achiziții sancționată.* 4. *Combaterea concurenței neloiale în domeniul achizițiilor publice asigurată*

Acțiunea 17 ***Corelarea procesului de achiziții cu planurile de dezvoltare a localității, antrenarea societății în procesul de identificare a necesităților, evitarea achizițiilor inutile și neplanificate***[84]	
Termen de realizare	Anual, la elaborarea proiectului bugetului
Indicatori de progres	✓ Bugetul consultat înainte de aprobare, elaborat; ✓ Planul de achiziții elaborat și publicat pe pagina web a instituției; ✓ Achizițiile efectuate conform planului de achiziții;
Evaluare	***Acțiune realizată***

Constatări:

- Conform informațiilor disponibile pe pagina web a CR Criuleni, la ședința din 25.12.2020, prin Decizia 8.3[85] bugetul r. Criuleni pentru anul 2021 a fost votat în a 2 lectură. Bugetul constituie:
  - ✓ La capitolul venituri - 212779,8 mii lei;
  - ✓ La capitolul cheltuieli - 212779,8 mii lei;
  - ✓ Cuantumul Fondului de rezervă al CR Criuleni - 950 mii lei.
- *Este de menționat că pe parcursul anului 2021, prin deciziile CR Criuleni, bugetul consiliului a fost modificat de 4 ori.*
- La rubrica *Achiziții publice*[86], este publicată informația despre achizițiile publice realizate de CR Criuleni, care se referă la:
  - ✓ Planul achizițiilor pentru anul 2021[87], în care sunt indicate 37 poziții, dintre care:
    - bunuri în valoare de 1 388 600.0 lei - 13 poziții: 12 CMV și 1 LP;
    - servicii în valoare de 1 637 600.0 lei - 22 poziții dintre care: 18 CVM, 1 LP, 1 COP și 2 COPF. Prin procedura de COPF, CR Criuleni intenționa să achiziționeze servicii de deservire tehnică a automobilelor în valoare de 120 000.0 lei și Servicii de reparație a zonei foișor stadion în valoare de 10 000.0 lei. *La acest capitol este necesar de menționat că procedura de COPF a fost abrogată în anul 2018, ca fiind una netransparentă.* Anexa 6
    - lucrări în valoare de 8 857 000.0 lei - 2 poziții, dintre care: lucrări de întreținere a

[84] *Conform prevederilor art.22 din Legea integrității 82/2017*
[85] *Ședința din 25.12.2020, aprobarea bugetului http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=433&rid=4087&l=ro*
[86] *http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=456&l=ro*
[87] *http://criuleni.md/media/files/files/img_0001_4386165.pdf*

drumurilor publice - 8 617 000.0 lei prin LP și lucrări de reparație curentă a clădirii Consiliului - 240 000.0 lei prin COP.

- ✓ 3 Dări de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică;
- ✓ 1 Plan de efectuare a achizițiilor pentru anul 2021 al DAS Criuleni;
- ✓ Derularea procedurilor de achiziții publice. Achiziții de valoare mică.
- ✓ Modificare la Planul de efectuare a achizițiilor pentru anul 2021[88]
- ✓ Raportul privind monitorizarea executării contractelor de achiziții întocmite în anul 2021.[89]

Acțiunea 18 ***Asigurarea transparenței în procesul de planificare, desfășurare și monitorizare a achizițiilor publice***[90]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Numărul anunțurilor de intenție publicate în Buletinul Achizițiilor Publice (BAP) și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice (AAP); ✓ Rezultatele/anunțurile de atribuire, publicate pe pagina web a APL; ✓ Numărul anunțurilor publicate în presa locală și regională; ✓ Rapoartele anuale și semestriale privind executarea contractelor de achiziții publice elaborate și publicate pe pagina web a APL;
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări:

- ➢ Rubrica *Achiziții publice*[91] conține informații insuficiente pentru raportarea progreselor la indicatorii stabiliți, în special informația privind rezultatele de atribuire a contractelor.
- ➢ Ziarul regional Est-Curier, nu are publicate pe resursele sale anunțuri la subiectul anunțuri de intenție sau de atribuire a contractelor realizate de CR Criuleni[92].
- ➢ CR Criuleni a publicat pe pagina sa un Raport privind monitorizarea executării contractelor de achiziții întocmite în anul 2021.[93] *Anexa 7*

Acțiunea 19 ***Reglementarea internă a procesului de achiziții publice***	
Termen de realizare	Trimestrul II 2018, Permanent
Indicatori de progres	✓ Ordinul intern privind activitatea grupului de lucru cu specificarea comprehensivă a drepturilor și responsabilităților fiecărui membru este elaborat și aprobat.
Evaluare	***Acțiune realizată***

[88] http://criuleni.md/media/files/files/img_0001_2016044.pdf
[89] http://criuleni.md/media/files/files/raport_de_monitorizare_9116168.pdf
[90] *Domeniul achizițiilor publice este reglementat prin Legea privind achizițiile publice nr.131 din 03.07.2015 și Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru HG nr 667 din 27.05.2016*
[91] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=456&l=ro
[92] https://estcurier.md/?s=intentii+de+achizitii
[93] http://criuleni.md/media/files/files/raport_de_monitorizare_9116168.pdf

Constatări:

- Conform Raportului anticorupție al CR Criuleni pentru I semestru al anului 2020, Ordinul intern privind activitatea grupului de lucru pentru achizițiile publice, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului 667/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții și art.14 al Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice, aprobat prin Dispoziția nr.215-AB din 26 decembrie 2019,[94] este publicat pe pagina web a CR Criuleni.

Acțiunea 20 ***Consolidarea procesului de monitorizare a executării contractelor și efectuarea modificărilor în contracte***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Persoana responsabilă de monitorizarea procesului de executare a contractelor desemnată, ✓ Rapoartele de monitorizare sunt prezentate lunar grupului de lucru pentru achiziții, Numărul: ✓ acordurilor de modificare a contractelor din numărul total de acorduri adiționale semnate examinate și aprobate de grupul de lucru, ✓ contractelor neperformante examinate în ședință grupului de lucru, cu luarea deciziilor în contextul acestora ✓ Valoarea penalităților aplicate, ✓ de sesizări a organelor competente
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări

- Raportul anticorupție al CR Criuleni pentru I semestru al anului 2020, indică că persoana responsabilă de monitorizarea procesului de executare a contractelor este șefa Secției economie, investiții și relații externe.
- Informațiile publicate pe pagina web sunt insuficiente pentru a considera acțiunea realizată. Astfel, la rubrica *Achiziții publice* și după examinarea tuturor deciziilor CR Criuleni pentru anul 2021 nu au fost identificate: decizia privind componența grupului de lucru, rapoartele lunare de monitorizare a procesului de executare a contractelor, numărul acordurilor de modificare a contractelor din numărul total de acorduri adiționale semnate examinate și aprobate de grupul de lucru, contractele neperformante și deciziile survenite pe acestea, penalitățile aplicate și valoarea acestora, sesizarea organelor competente.
- Informații privind realizarea indicatorilor de progres nu se conțin nici în Notă informativă privind activitatea Secției, Economie Investiții și Relații Externe pe anul 2021[95].

Acțiunea 21 ***Încurajarea participării societății în componența grupului de lucru prin crearea unei liste de ONG-uri care vor primi înștiințări la anunțarea achizițiilor și includerea în componența grupului de lucru pentru achiziții a reprezentanților societății civile***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Registrul de evidență a cererilor parvenite de la societatea civilă

[94] *Dispoziția nr.215-AB din 26 decembrie 2019*
[95] *https://criuleni.md/index.php?pag=news&id=555&rid=4802&l=ro*

	întocmit; Numărul: ✓ cererilor de includere în componența grupului de lucru pentru achiziții din partea societății civile; ✓ reprezentanților societății civile incluși în componența grupului de lucru pentru achiziții; ✓ procedurilor de achiziție, la care au participat reprezentanții societății civile în calitate de membri ai grupului de lucru pentru achiziții;
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări

- În Raportul anticorupție al CR Criuleni pentru I semestru al anului 2020, se menționează că Consiliul deține un Registru de evidență a solicitărilor de includere în grupul de lucru pentru achiziții, însă la solicitarea CJS Echitate de prezentare în format fizic, registrul nu a fost prezentat.
- Indicii privind Registrul solicitărilor includerii în grupul de lucru pe domeniul achizițiilor din partea societății civile sau altor părți interesate nu au fost identificate nici pe pagina web a CR Criuleni.
- În acest context este necesar de menționat că CR Criuleni, nu realizează un dialog constant și susținut cu reprezentanții societății civile, motiv din care societatea nu manifestă interes pentru a fi incluși în grupul de lucru în domeniul achizițiilor publice sau altor domenii relevante și de interes pentru societate.

Acțiunea 22 ***Asigurarea respectării regulilor de evitare a conflictelor de interese pe parcursul aplicării procedurii de atribuire a contractului de achiziții***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Membrii grupului de lucru pentru achiziții informați și instruiți privind regulile de evitare a conflictelor de interese; ✓ Declarațiile de confidențialitate și imparțialitate semnate de către fiecare membru al grupului de lucru la fiecare procedură de achiziție publică; ✓ Numărul de încălcări constatate/ Măsurile întreprinse în vederea înlăturării încălcărilor constatate
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări

- La accesarea resurselor care oferă instruiri în domeniul desfășurării procedurilor de achiziții publice, și anume: Agenția Achiziții Publice, care organizează regulat instruiri la diferite subiecte pentru părțile contractante și agenții economici[96] și Academia de Administrare Publică[97], care menționează că în anul 2021 a organizat un curs de de achiziții publice și gestionare a conflictului de interese în procesul de achiziții publice de care au beneficiat funcționari publici cu funcții de conducere/execuție din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I și nivelul II.
- CR Criuleni, raportează că desfășoară permanent instruiri pentru membrii grupului de lucru în domeniul achizițiilor publice. Subiectele pentru instruiri vizează subiecte privind regulile de

[96] https://tender.gov.md/ro/content/program-de-instruire-%C3%AEn-domeniul-achizi%C8%9Biilor-publice-pentru-anul-2021-modificat

[97] http://aap.gov.md/ro/news/curs-%E2%80%9Eachizi%C8%9Bii-publice-gestionarea-conflictului-de-interese-%C3%AEn-procesul-de-achizi%C8%9Bii-publice-0

evitare și gestionare a conflictelor de interese. Mai mult, înainte de fiece procedură de achiziție publică membrii semnează Declarația de confidențialitate și imparțialitate. Însă confirmări în susținerea afirmațiilor respective nu au fost identificate.

Acțiunea 23 ***Prevenirea concurenței neloiale în achizițiile publice***[98]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul de: ✓ participări a membrilor grupului de lucru pentru achiziții informați la instruiri privind regulile de combatere a concurenței neloiale în procesul de achiziție publică; ✓ mediu de operatori economici participanți la o procedura de achiziție publică; ✓ procedurilor anulate din lipsa concurenței/ofertelor; ✓ contestațiilor depuse privind procedurile de achiziție desfășurate de APL; ✓ încălcări constatate/Măsurile întreprinse în vederea înlăturării încălcărilor constatate ✓ sesizărilor depuse de către APL la Agenția Achiziții Publice, Consiliul Concurenței, CNA
Evaluare	***Acțiune nerealizată***
Constatări ➢ Constatăm lipsa realizării acțiunii din considerentele neatingerii indicatorilor de progres și lipsei informațiilor relevante implementării acțiunii. ➢ Pe pagina web a Consiliului Concurenței este disponibilă decizia privind măsura de sprijin acordată Î.M. „Gospodăria Comunală Mașcăuți" prin transmiterea în gestiune a unor bunuri mobile și imobile, în vederea asigurării prestării serviciului de apă și de salubritate - Decizia Consiliului Concurenței din 08.12.2021[99]. ➢ Alte informații relevante subiectului și autorității nu au fost identificate în rapoartele entităților co-responsabile de implementarea acțiunii.	

Acțiunea 24 ***Instruirea specialiștilor în achiziții publice, a membrilor grupului de lucru pe achiziții din cadrul APL***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul: ✓ specialiștilor, membrilor grupului de lucru pe achiziții instruiți; ✓ instruirilor de care a beneficiat fiecare specialist în achiziții publice și membru al grupului de lucru.

[98] *Concurența neloială – reprezintă orice acțiune, realizată de o entitate în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică.*

[99] *https://www.competition.md/public/files/Decizia-ASSed283.pdf Măsura de sprijin constă în constă în delegarea obligației furnizării/prestării serviciului de colectare și gestionare a deșeurilor menajere (salubrizare), în conformitate cu obiectivele beneficiarului și exploatarea sistemelor și a infrastructurii necesare prestării serviciului în aria administrativ-teritorială a localității Mașcăuți, raionul Criuleni și a delegării administrării, exploatării și menținerii sistemului de aprovizionare cu apă potabilă către beneficiarii finali.*

Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări

- Pagina www.tender.gov.md[100] și www.aap.gov.md[101] sunt organizate cursuri dedicate realizării corecte a procedurilor de achiziții publice, pentru funcționari publici cu funcții de conducere/execuție din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I și nivelul II.
- CR Criuleni, Secția, Economie Investiții și Relații Externe în nota Notă informativă privind activitatea pe anul 2021[102], cu referire la subiectul achiziții publice menționează:

  "La solicitarea autorităților publice locale de nivelul I, instituțiilor de învățământ, agenților economici li s-a acordat consultanță privind procedurile de achiziții publice. Am inițiat și monitorizat până la faza finală procedura de licitație publică privind lucrările de reparație și întreținere a drumurilor publice locale, procedura de achiziție a autoturismului, achiziția produselor petroliere. Am inițiat procedura de identificare, valorificare și înstrăinare a bunurilor neutilizate de către Consiliul raional Criuleni. Am participat la ședințe, mese rotunde și întruniri întru dezvoltarea economiei și eficacitatea întreprinderilor mici și mijlocii din raionul Criuleni."
- De menționat că datele comunicate în Nota informativă de activitate a Secției Economie Investiții și Relații Externe nu pot fi contabilizate în favoarea atingerii indicatorilor de progres.

[100] https://tender.gov.md/ro/content/program-de-instruire-%C3%AEn-domeniul-achizi%C8%9Biilor-publice-pentru-anul-2021-modificat
[101] http://aap.gov.md/ro/news/curs-%E2%80%9Eachizi%C8%9Bii-publice-gestionarea-conflictului-de-interese-%C3%AEn-procesul-de-achizi%C8%9Bii-publice-0
[102] https://criuleni.md/index.php?pag=news&id=555&rid=4802&l=ro

Prioritatea IV:	*Rezultate scontate:*
Sporirea calității serviciilor publice printr-un management eficient al resurselor umane	1. *Proces de recrutare, selectare, angajare și promovare a personalului în funcții publice organizat cu respectarea principiilor de transparență și integritate asigurat.* 2. *Agenții publici din cadrul APL și aleșii locali instruiți.* 3. *Mecanism de evaluare de către cetățeni a calității serviciilor publice prestate implementat și aplicat periodic.*

Acțiunea 25 ***Asigurarea angajării și promovării agenților publici pe bază de merit și de integritate profesională***[103]	
Termen de realizare	Anual, la elaborarea proiectului bugetului
Indicatori de progres	Numărul: ✓ agenți publici angajați prin concurs sau prin transfer de la alte entități publice; ✓ anunțuri privind lansarea concursurilor de ocupare a funcțiilor publice publicate pe portalul ✓ cazierelor de integritate solicitate de entitățile publice la angajare. ✓ contestații depuse împotriva rezultatelor concursurilor organizate. ✓ agenți publici angajați/reconfirmați în funcții ca urmare a verificării conform Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări

- Pagina web www.criuleni.md la modulul *Noutăți și evenimente* este amplasată rubrică *Posturi vacante*[104], unde în anul 2021 au fost publicate 3 anunțuri cu privire la funcțiile publice vacante sau temporar vacante. Dintre acestea:
  - ✓ Specialist superior (condiții de risc) în DASPF, conform ordinului din 12 din 18.01.2021;
  - ✓ Asistent social comunitar în s. Măgdăcești, conform ordinului din 12 din 18.01.2021;
  - ✓ Funcții vacante sau temporar vacante a personalului medical în cadrul IMSP SR Criuleni, conform ordinului IMSP SR Criuleni nr.18 din 13.01.2021. Conform anexei nr. 2 erau expuse vacante sau temporar vacante 35 poziții.
  - ✓ Funcția vacantă de șef la IMSP Centrul de sănătate Măgdăcești, conform Dispoziției din 17.12.2021.
- Conform portalului guvernamental www.cariere.gov.md în anul 2021 CR Criuleni a declarat vacant și a inițiat concurs pentru funcția de Specialist principal, Aparatul Președintelui raionului, Serviciul resurse umane[105].
- Amintim că din datele furnizate de portalul www.portal.declarații.ani.md, în CR Criuleni sunt 68 subiecți ai declarării averilor și intereselor personale *Anexa 3,* iar din datele publicate pe pagina

[103] *Acțiunea respectivă se încadrează în prevederile art.11 din Legea integrității; Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public.*
[104] *https://criuleni.md/index.php?pag=news&id=511&l=ro*
[105] *https://cariere.gov.md/ro/job/specialist-principal-apartul-presedintelui-raionului/15769*

web a CR Criuleni, rezultă că în Aparatul Președintelui raionului și în subdiviziunile structurale ale CR Criuleni sunt - 90 angajați[106].

- Alte informații relevante privind atingerea indicatorilor de progres ale acțiunii, nu au fost identificate nici pe pagina web a CR Criuleni, nici în raportul anual al CNA[107], nici în raportul anual SIS[108].

Acțiunea 26 ***Asigurarea condițiilor și încurajarea participării în cadrul instruirilor, programelor de dezvoltare profesională pentru agenții publici și aleșii locali (domeniul de specialitate, integritate anticorupție)***[109]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul: ✓ agenților publici și aleșilor locali care a beneficiat de programe de dezvoltare profesională; ✓ instruirilor, programelor de dezvoltare profesională de care a beneficiat un agent public, ales local pe durata unui an.
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări

- CNA raportează că pe parcursul anului 2021 a realizat instruiri în domeniul integrității și anticorupției la care au participat - 7.419 agenți publici[110].
- Cursuri în domeniul *Anticorupție și buna guvernare* este organizat pentru al treilea an consecutiv de *AO Expert-Grup* în parteneriat cu *Academia de Studii Economice a Moldovei* în parteneriat și *Centrul Național Anticorupție*. La finalizarea cursului, primesc 5 credite ECTS (European Credit Transfer System)[111].
- Cursuri de profesionalizare și perfecționare sunt organizate la AAP, conform planului de dezvoltare profesională a agenților publici, realizat la comanda de stat[112].
- Suplimentar, în prezent, sunt atestate câteva instituții superioare de învățământ care dispun de programe de studii de masterat în domeniul integrității și anticorupției:
  - ✓ Universitatea Liberă Internațională din Moldova - program Anticorupție și Integritate[113];
  - ✓ Academia de Poliție "Ștefan cel Mare" - program Activitate specială de investigații și anticorupție[114]
  - ✓ Academia de Administrare Publică - program Anticorupție[115].
- De menționat că în cadrul proiectului *„Monitorizarea transparenței și accesului la informații pentru sporirea integrității publice și echității sociale"*, realizat de Transparency International Moldova în noiembrie 2021, CJS Echitate la fel a organizat o discuție publică la subiectul

[106] http://criuleni.md/index.php?pag=page&id=407&l=ro
[107] https://cna.md/public/files/Raport-CNA-2021.pdf
[108] https://cna.md/public/files/Raport-CNA-2021.pdf
[109] *Funcționarii publici angajați în AAP, conform legii speciale de care se conduc în activitatea sa, au obligația de a urma cursuri de dezvoltare profesională, care se fac în baza planului de activitate al Cancelariei de Stat de către AAP*
[110] https://cna.md/public/files/Raport-CNA-2021.pdf pag.18
[111] https://www.expert-grup.org/ro/resurse/anticoruptie
[112] http://aap.gov.md/files/ddp/planuri/21/s1/cs/plan.pdf și http://aap.gov.md/files/ddp/planuri/21/s2/cs/plan.PDF
[113] https://ulim.md/?page_id=8936
[114] https://www.academy.police.md/catedre/catedra-activitate-speciala-de-investigatii-si-anticoruptie
[115] http://aap.gov.md/ro/article/specializari-csj

consolidării integrității profesionale și al asigurării transparenței și accesului la informații de interes public. La eveniment au participat persoanele ce dețin funcții elective sau o funcție exclusiv politică, funcționari publici de conducere și de execuție.

Acțiunea 27 ***Evaluarea permanentă a performanțelor personalului***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Comisie de evaluare a personalului creată; Numărul: ✓ chestionare elaborate; ✓ evaluărilor efectuate; ✓ funcționarilor supuși evaluării
Evaluare	***Acțiune nerealizată***
Constatări ➢ În baza Dispoziției nr.6-AB din 13 ianuarie 2022, CR Criuleni a creat Comisia de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici de conducere și de execuție[116]. ➢ Alte probe care să confirme atingerea tuturor indicatorilor pentru a considera acțiunea realizată nu au fost identificate.	

Acțiunea 28 ***Instituirea unui mecanism de evidență a reclamațiilor cetățenilor privind calitatea serviciilor publice prestate.***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Boxă pentru reclamații instalată în cadrul APL; ✓ Rubrică pentru reclamații disponibilă pe pagina web a APL; ✓ Numărul cetățenilor nemulțumiți de calitatea serviciilor publice prestate; ✓ Numărul problemelor depistate; ✓ Raport privind evoluția calității serviciilor publice în viziunea cetățenilor/beneficiarilor elaborat și publicat;
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***
Constatări ➢ CR Criuleni raportează despre existența în incinta Consiliului a unei boxe instalate la intrare, unde cetățenii pot depune plângeri și propuneri. ➢ La accesarea paginii web a CR Criuleni sunt atestate mai multe opțiuni de sesizare a autorităților: Linia fierbinte CNA - 0800 55555; Linia anticorupție CNA - 022 257257; Direcția teritorială Chișinău - 022 239550; Telefonul de încredere instituit de către CR Criuleni - 0 248 22056. ➢ În bara de meniu, este disponibilă rubrica *Scrie Președintelui*[117], unde cetățenii la fel pot comunica conducerii raionului despre problemele cu care se confruntă și despre nemulțumirile privind calitatea serviciilor publice prestate.	

[116] https://criuleni.md/media/files/files/dispozitia_nr__6-ab_din_13_01_2022_cu_privire_la_evaluarea_anuala_a_performantelor_profesionale_ale_functionarilor_publici_de_conducere_si_executie_7549305.pdf
[117] *Scrie Președintelui* http://criuleni.md/index.php?pag=feedback&id=463&l=ro

Prioritatea V:	*Rezultate scontate:*
Îmbunătățirea comunicării cu cetățenii și transparenței activității APL-urilor	1. *Proces decizional transparent și participativ asigurat.* 2. *Accesul la informație și comunicarea cu publicul (mass-media, societatea civilă, cetățenii) îmbunătățite.* 3. *Pagini web elaborate și funcționale, care oferă acces la informații complete, exacte și în timp util.* 4. *Rapoarte de transparență anuale elaborate și publicate;*

Acțiunea 29 ***Elaborarea/ îmbunătățirii funcționării paginii web prin plasarea informațiilor exacte, complete și în timp util***[118]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Pagină web elaborată, funcțională și actualizată permanent cu informații; Pagina web dispune de: ✓ compartimente privind transparența decizională; consultări publice; servicii publice, achiziții publice, prevenirea corupției ✓ programul de lucru al APL și subdiviziunile sale, cu indicarea zilelor și orelor de audiență a funcționarilor responsabili de furnizarea informațiilor, documentelor oficiale; ✓ date despre Consiliu Local, aleșii locali (nume, date de contact, afilierea politică); ✓ un instrument online pentru depunerea plângerilor/ reclamațiilor; ✓ proiectele de decizie, materialele aferente, date despre organizarea ședințelor publice, etc.
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări

➢ În procesul de monitorizare a paginii web www.criuleni.md au fost remarcate următoarele aspecte indispensabile pentru pentru atingerea indicatorilor. Astfel, CR Criuleni dispune de o pagina web funcțională și actualizată, care conține modulele:

- ✓ *Consiliul raional Criuleni* - conține rubricile: Președintele, Aparatul Președintelui, Secretarul Consiliului raional, Organigrama, Regulamentul Consiliului, Consilierii raionali, Comisiile de specialitate, Instituțiile subordonate, Subdiviziunile Consiliului - menționăm că toate rubricile sunt completate cu informații specifice.
- ✓ *Informație utilă* - conține rubricile: Primăriile raionului, Inspectoratul de Poliție, Servicii Desconcentrate, Organizații Nonguvernamentale, Patrimoniul cultural și turistic, Oficii poștale, Referințe web, Sărbători nelucrătoare, Orarul rutelor de transport public - toate rubricile sunt completate cu informații specifice.
- ✓ *Transparența decizională* - conține rubricile: Strategia de dezvoltare a raionului Criuleni și planurile de implementare, Inițierea elaborării proiectelor de acte normative - rubrică parțial completată, Consultări publice - rubrică completată, inclusiv unele proiecte supuse consultării includ sinteza recomandărilor, Acte normative - rubrică incompletă, lipsesc mai

[118] *Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet HG nr.188 din 03.04.2012, stabilește expres cerințele minime obligatorii privind paginile oficiale ale AAP ale RM în rețeaua Internet. Acestea sunt exhaustiv prevăzute în art.15. Pentru APL, aceste prevederi poartă un caracter de recomandare.*

multe informații și acte regulatorii, Dispozițiile Președintelui, Deciziile Consiliului - rubrică completată însă deciziile sunt prezentate într-o manieră neprietenoasă și dificil de accesat și de căutat informația, Rapoarte anuale - rubrică incompletă, Activitatea Direcțiilor și Secțiilor - rubrică completată, Documente de urbanism și arhitectură - rubrică incompletă, constatările privind informațiile lipsă nu enumerate la Prioritatea II, acțiunile 13-16, Colaborarea cu societatea civilă - rubrică cu informație avenită.

- ✓ *Noutăți și evenimente* - conține rubricile: Surse de finanțare - rubrică completată parțial, informații neactualizate, Hotărâri ale CSE Criuleni, Alegeri parlamentare 2021, Noutăți, Anunțuri, Mesaje de felicitare, Achiziții publice - rubrică parțial completată, constatările privind informațiile lipsă se regăsesc la Prioritatea III, acțiunile 17-24 nu se regăsesc informații privind grupul de lucru în achiziții, Posturi vacante - parțial completată.
- ✓ *Anticorupție* - conține rubricile: Linia fierbinte - completată, Registre - completată cu informație avenită, este necesar de ajustat informația conform constatărilor și sugestiilor formulate la Acțiunile 3-5 din Prioritatea I, Declarații de avere - rubrică necompletată, Rapoarte anuale - este publicat Raportul alternativ de monitorizare a implementării PLA a CR Criuleni pentru anul 2020, realizat de *CJS Echitate*, Dări de seamă - rubrică necompletată.

- ➢ Cu referire la atingerea indicatorilor de progres: CR Criuleni are publicate informații privind subdiviziunile sale, programul de lucru, zilele de audiență, consilierii raionali, primăriile din raion.
- ➢ În meniu este prevăzută modalitatea de a contacta reprezentanții Consiliului raional, sunt afișate datele de contact.
- ➢ Motorul de căutare a informațiilor pe pagina web rămâne a fi ineficient și dificil de gestionat. Extrem de complicată și nerezultativă este căutarea informației prin activarea motorului de căutare.
- ➢ Lipsesc informațiile privind toate proiectele de asistență externă și surse de finanțare de care beneficiază fie de care a beneficiat în ultimii ani CR Criuleni[119] sau localitățile din raionul Criuleni, *Declarația de răspundere managerială* și *Deplasările în interes de serviciu.*

Acțiunea 30[120] ***Organizarea și publicarea informațiilor privind ședințele/ consultările publice pentru proiecte de decizie***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul ✓ anunțurilor privind ședințele/consultările publice ce urmează a fi organizate; ✓ consultărilor publice organizate; ✓ participanților la consultările publice; ✓ recomandărilor primite din partea participanților la proiectele de decizii; ✓ recomandărilor acceptate ✓ Sinteza recomandărilor la fiecare proiecte de decizie consultat publicată pe pagina web a APL

[119] https://anticoruptie.md/ro/stiri/investitie-chineza-la-criuleni-un-parc-fotovoltaic-de-patru-milioane-euro-ce-va-genera-venituri-anuale-de-cinci-milioane-lei

[120] *Se organizează conform HG 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional*

Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări

- Pagina web www.criuleni.md conține rubricile dedicate pentru anunțuri - unde sunt publicate mai multe categorii de anunțuri, inclusiv: anunțuri cu privire la convocarea ședințelor extraordinare, lansarea programelor din finanțare, sinteza propunerilor și recomandărilor, organizarea concursurilor publice, organizarea consultărilor publice, programe investiționale și cultural-artistice, evenimente și sărbători, desfășurarea licitațiilor cu strigare, rezultatele concursurilor publice, și Codul Contravențional al RM[121].
- Date concludente privind numărul anunțurilor care se referă la organizarea ședințelor ordinare /extraordinare ale Consiliului, precum și numărul de participanți la fiecare ședință nu pot fi identificate.
- *Considerăm că instituirea unui filtru pentru selectarea informației solicitate ar contribui la ordonarea și operativitatea furnizării informației.*
- În ceea ce privește Sinteza recomandărilor în mare parte acestea însoțesc doar unele proiecte de decizii expuse consultărilor publice. În mare parte tabelul privind sinteza recomandărilor și propunerilor arată corespunzător, astfel textul recomandării în sine nu este consemnat[122]:

Sinteza recomandărilor
la proiectele de decizie propuse spre examinare în ședința Consiliului raional Criuleni din 11.06.2021

Titlul proiectului	Autorul recomandării	Poziția subdiviziunii-autor (acceptarea sau respingerea recomandărilor)	Argumentarea în cazul respingerii
Cu privire la acordarea unor împuterniciri dlui Simon Ion, specialist principal,Aparatul Președintelui raionului			
Cu privire la acceptarea primirii cu titlul gratuit a dezinfectantului lichid din partea Ministerului Educației,,Culturii și Cercetării.".			
Cu privire la examinarea notificării OT Chișinău al Cancelariei de Stat nr.1304/OT41005 din 27.05.2021.			
Cu privire la examinarea notificării OT Chișinău al Cancelariei de S nr.1304/OT41022 din 02.06.2021.			
Cu privire la modificarea bugetului rational pentru anul 2021 și alocarea mijloacelor financiare.	LUNGU Ion, șef Direcția Construcții ; Gospodărie Comunală și Arhitectură SIMON Olga, șef Direcția Finanțe	Recomandare acceptată	
Cu privire la modificarea deciziei 3.12/2021 cu privire la desemnarea reprezentantului Consiliului rational Criuleni în instanțele de judecată			

Acțiunea 31 ***Crearea unor grupuri consultativ de lucru permanente sau ad-hoc care participă la elaborarea proiectelor de decizii***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul ✓ grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc care participă în procesul decizional; ✓ întrunirilor/ ședințelor grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc ✓ deciziilor adoptate cu consultarea grupurilor și numărul total de decizii adoptate
Evaluare	***Acțiune nerealizată***

Constatări

- Constatăm acțiunea nerealizată în lipsa informațiilor privind realizarea indicatorilor de progres.

[121] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=455&rid=4117&l=ro
[122] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=455&rid=4483&l=ro

Acțiunea 32 ***Asigurarea respectării transparenței în procesul decizional***[123]	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	Numărul ✓ Rapoartele anuale privind transparența în procesul decizional publicate pe paginile web ale entității. ✓ Stabilirea unor indicatori calitativi privind transparența în procesul decizional.
Evaluare	***Acțiune realizată***

Constatări

- Conform informației prezentate în Raportul anual privind asigurarea transparenței procesului decizional în Aparatul președintelui raionului și subdiviziunile subordonate CR Criuleni în anul 2021[124] situația privind transparența procesului decizional este următoarea:

  În anul 2021 au fost inițiate 18 ședințe publice, dintre care desfășurate -9

  - ✓ Decizii elaborate în 2021 - 101;
  - ✓ Decizii adoptate în 2021 - 101;
  - ✓ Proiecte de decizii consultate - 101;
  - ✓ Decizii adoptate în regim de urgență - 0;
  - ✓ Întruniri consultative (audieri, publice, dezbateri, ședințe în grupuri de lucru) - 9;
  - ✓ Participanți întruniri consultative - 146;
  - ✓ Recomandări recepționate: din partea OSC/cetățeni - 2, a partenerilor de dezvoltare - 1.
  - ✓ Contestații și sancțiuni - 0.
- Persoana responsabilă de transparența decizională este indicată Secretarul CR Criuleni[125].
- *CJS ECHITATE* a studiat detaliat implementarea politicii de asigurare a accesului la informații de interes public și a transparenței în activitatea autorităților publice de nivelul I. În acest sens au fost expediate mai multe solicitări de informații către cele 25 de autorități publice de nivelul I din raionul Criuleni. Rezultatele sunt prezentate în tabel:

Indicatori APL	*Website APL*	*Solicitări acces la informații*	*Refuzuri acces la informații*	*Petiții înregistrate*	*Răspunsuri expediate*	*Contestații depuse*
Coșernița	--	23	14*	1	1	0
Cruglic	F/r					
Mașcăuți	www.mascauti.sat.md	0	0	5	5	0
Hrușova	www.primariahrusova.md	25	0	132	132	0

[123] *Accesul la informații de interes public este reglementat prin: Legea privind accesul la informații; Legea privind transparența procesului decizional și Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional; Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet; Legea cu privire la actele normative.*

[124] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=495&rid=4758&l=ro

[125] http://criuleni.md/index.php?pag=page&id=409&l=ro

Izbiște	F/r					
Micleşti	--	55	0	0	0	0
Paşcani	F/r					
Rîşcova	F/r					
Zăicana	F/r					
Dubăsarii Vechi	www.dubasariivechi.md	0	0	38	38	0
Bălăbăneşti	F/r					
Boşcana	www.boscana.sat.md	0	0	19	19	0
Corjova	--	0	0	0	0	0
Cimişeni	F/r					
Bălţata	F/r					
Jevreni	--	0	0	23	23	0
Drăsliceni	F/r					
Slobozia-Duşca	www.sloboziadusca.sat.md	0	0	5	5	0
Răculeşti	--	2	0	2	2	0
Onițcani	www.primariaonitcani.md	0	0	15	15	0
Măgdăceşti	www.magdacesti.md	7	0	1	8	0
Işnovăţ	--	--	--	--	--	--
Dolinnoe	--	0	0	0	0	0
Hîrtopul Mare	www.hirtopulmare.sat.md	0	0	1	1	0
Criuleni	www.primariacriuleni.md	13	0	460	425	0

* *Refuz pe motivul că informațiile solicitate conțin date cu caracter personal*

Acțiunea 33 ***Crearea unor grupuri consultativ de lucru permanente sau ad-hoc care participă la elaborarea proiectelor de decizii***	
Termen de realizare	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres
Indicatori de progres	✓ Numărul informațiilor privind ajutorul social plasat pe pagina web a autorității, panouri informative, mass-media locală și regională.
Evaluare	***Acțiune realizată parțial***

Constatări

- La accesarea paginii web www.criuleni.md, la rubrica *Noutăți*, pe parcursul anului 2021 CR Criuleni a informat cetățenii despre acordarea ajutorului social:

- ✓ La 16.12.2021 - s-a discutat despre acordarea susținerii financiare în cadrul Serviciului social "Pachet alimentar unic", prin intermediul căruia vor fi susținute 40 de persoane în situații de dificultate în sumă totală de 52272,00 lei și examinarea cererilor de acordare a surselor financiare din cadrul Serviciului de "Suport monetar"., cu aprobarea a 28 dosare cu acordarea sumei de 120100,00 lei[126].
- ✓ La 15.12.2021 - ajutoare sub formă de încălțăminte pentru perioada rece a anului pentru copii plasați în servicii de tip familial și familii social-vulnerabile din partea organizației nonguvernamentale CERI[127];
- ✓ La 06.12.2021 - ajutor umanitar sub formă de îmbrăcăminte, încălțăminte și alte bunuri transmise cu titlu gratuit pentru copiii din Serviciile de plasament de tip familial de către Asociația Obștească MAZL.[128].
- ✓ La 03.12.2021 - cadourile oferite copiilor din familiile social vulnerabile, plasați la centrul de reabilitare de zi pentru copii cu dizabilități din or. Criuleni din partea municipalității Viru-Nigula, Estonia, cu care Criuleni este înfrățită[129].
- ✓ La 29.04.2021 - ajutor social în preajma sărbătorilor de Paști au primit 150 de familii social vulnerabile prin intermediul Sucursalei "Children,s Emergency Relief International" (CERI)[130].

➢ Informații privind acordarea ajutorului social publicat în Ziarul Est-Curier, ziar de circulație regională, sau pe panourile informaționale lângă sediul APL nu au fost atestate.

[126] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=454&rid=4730&l=ro
[127] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=454&rid=4727&l=ro
[128] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=454&rid=4711&l=ro
[129] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=454&rid=4710&l=ro
[130] http://criuleni.md/index.php?pag=news&id=454&rid=4297&l=ro

V. CONSTATĂRI ȘI RECOMANDĂRI

CONSTATĂRI:

- Planul local anticorupție al Consiliului raional Criuleni, conform modelului elaborat de CNA a fost ajustat de subdiviziunile structurale ale Consiliului raional Criuleni. Responsabil de implementare este Aparatul Președintelui raionului Criuleni.
- Perioada de implementare a Planului local anticorupție este anul 2019-2020, iar pentru perioada anilor 2022-2023 Consiliul raional Criuleni urmează să elaboreze / ajusteze un Plan local anticorupție. Termenul stabilit pentru elaborarea /ajustarea PLA pentru anii 2022-2023, este I trimestru al anului 2022. (Scrisoarea CNA din 01.02.2022 *Anexa 1.)*
- În procesul de monitorizare alternativă a realizării de către Consiliul raional Criuleni a acțiunilor anticorupție incluse în Plan s-a constatat că din 33 de acțiuni anticorupție: 5 - acțiuni realizate; 16 - acțiuni parțial realizate; 12 - acțiuni nerealizate.
- Acțiuni realizate parțial - sunt preponderent acțiunile care au un termen de realizare permanent, cu verificarea periodică a indicatorilor de progres, fie sunt acțiunile pentru care au fost atinși doar o parte din indicatorii de progres, fie nu au fost identificate suficiente date pentru atingerea tuturor indicatorilor.
- Acțiunile nerealizate - sunt preponderent acțiunile pentru care fie nu există un mecanism clar de implementare la nivel local, fie indicatorii de progres stabiliți sunt dificili în realizare. Cele mai mari restanțe sunt înregistrate la capitolele consolidarea integrității instituționale și domeniul achizițiilor publice.
- Accesul la informații de interes public prin intermediul resurselor electronice (www.criuleni.md) este unul viciat în lipsa unul algoritm de publicare a informației. Informațiile de interes public pot fi regăsite în alte rubrici decât cele destinate, ceea ce scade eficiența căutării informației, a transparenței dar și a credibilității autorității publice. Concluzie similară se atestă și la accesarea informației de interes public prin mijloace tradiționale de informare: panourile informaționale în mare parte sunt într-o stare precară, informațiile fi nu sunt afișate, fie nu sunt accesibile spre a fi consultate: scris mărunt, limbaj necomprehensiv.
- Transparența decizională a Consiliului raional Criuleni deși este asigurată, lipsește diversitatea surselor de diseminare a informațiilor privind organizarea consultărilor publice și se ignoră utilizarea metodelor digitale de comunicare și consultare publică, precum: e-chestionar, e-sondaj, e-comunicare, e-participare.
- Fluctuația de cadre și lipsa unor cadre înalt calificate în domeniul anticorupție contribuie la diminuarea eforturilor de consolidare a integrității instituționale și la implementarea acțiunilor anticorupție la nivelul Consiliului raional Criuleni și are repercursiuni asupra toleranței manifestărilor de corupție în rândul populației.

RECOMANDĂRI:

Recomandări generale:

- Elaborarea Planului local de acțiuni anticorupție al Consiliului raional Criuleni cu includerea unor acțiuni anticorupție relevante domeniului anticorupției și cu impact asupra consolidării integrității profesionale, stabilirea unor indicatori de progres realiști cu indicarea unor termeni de implementare tangibili, indicarea unor surse de verificare eficiente și funcționale.
- Consultarea opiniei cetățenilor privind eficiența acțiunilor anticorupție implementate de Consiliul raional Criuleni și impactul acestora prin utilizarea diverselor metode sociometrice.

Recomandări specifice:

- ***Prioritatea I: Consolidarea integrității instituționale a APL prin prisma aplicării corespunzătoare a legislației anticorupție***
  - ✓ Instituirea în cadrul Consiliului raional Criuleni a funcției de ***Consilier de integritate***, responsabil de promovarea politicilor anticorupție și consolidarea integrității profesionale a agenților publici, angajați atât în Consiliul raional cât și în subdiviziunile sale structurale. Delegarea Consilierului de integritate inclusiv a atribuțiilor de monitorizare a implementării plenar și în termenul stabilit a acțiunilor anticorupție incluse în plan și completarea Raportului de monitorizare a implementării acțiunilor din PLA.
  - ✓ Elaborarea și aplicarea cadrului normativ subsecvent în domeniul politicilor anticorupție și utilizarea ***registrelor de integritate*** conform modelelor elaborate de către Centrul Național Anticorupție[131]: Registrul cadourilor admisibile și Registrul cadourilor inadmisibile, Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate, Registrul riscurilor, Registrul influențelor necorespunzătoare și Registrul conflictelor de interese.
- ***Prioritatea II: Gestionarea patrimoniului public local în condiții de legalitate, transparență și eficiență***
  - ✓ Concentrarea eforturilor responsabililor de gestionarea patrimoniului public în vederea evidenței stricte tuturor terenurilor proprietate publică și delimitarea acestora de terenurile din proprietate privată. Asigurarea accesului liber al populației la informațiile aferente procesului de gestionare a terenurilor proprietate publică, inclusiv a registrului de evidență a terenurilor, precum și a raportului privind modul lor de administrare.
  - ✓ Publicarea informațiilor actualizate și detaliate privind asistența externă de care beneficiază Consiliul raional Criuleni, raportul de gestionare a asistenței externe precum și publicare informațiilor referitoare la intențiile și domeniile prioritare de

[131] *Modele de Registre* https://cna.md/tabview.php?l=ro&idc=201&t=/Evaluarea-integritatii-institutionale/Informatie-utila/Documente-suport&

investiții ale partenerilor de dezvoltare.

- ***Prioritatea III: Asigurarea transparenței și prevenirea corupției în procesul de planificare, desfășurare și monitorizare a achizițiilor publice***
  - ✓ Asigurarea de către agenții publici responsabili din cadrul Consiliului raional Criuleni a transparenței în procesul bugetar prin publicarea rapoartelor anuale și semestriale privind executarea contractelor de achiziții publice ale APL, a contractelor atribuite, a modificării contractelor de achiziții, a informațiilor privind componența grupului de lucru în domeniul achizițiilor, a operatorilor economici participanți la achiziții
  - ✓ Desfășurarea procedurilor de achiziții publice în strictă conformitate cu procedurile legale în vigoare. Aplicarea regulilor de evitare și gestionare a conflictelor de interese. Responsabilizarea tuturor membrilor grupului de lucru prin semnarea declarației de confidențialitate și imparțialitate. Abținerea de la încurajarea concurenței neloiale și a operatorilor economici neonești.
- ***Prioritatea IV: Sporirea calității serviciilor publice printr-un management eficient al resurselor umane***
  - ✓ Implementarea bunelor practici de gestionare a cadrelor în baza principiilor bunei guvernări, a meritocrației, profesionalismului, eficienței și integrității profesionale.
  - ✓ Instituirea unui mecanism de monitorizare a aplicării în practică a cunoștințelor acumulate în urma cursurilor de instruire în domeniile în care activează.
- ***Prioritatea V: Îmbunătățirea comunicării cu cetățenii și transparenței activității Autorității Publice Locale***
  - ✓ Publicarea și diseminarea informațiilor de interes public prin intermediul resurselor disponibile și accesibile populației. Diseminarea informațiilor privind organizarea consultărilor publice și a procedurilor e recepționare a propunerilor.
  - ✓ Consolidarea parteneriatelor între reprezentanții Consiliului raional Criuleni și a celor din subdiviziuni cu Organizațiile Societății Civile în domeniile prioritare de dezvoltare și includerea reprezentanților OSC din localități în grupurile de lucru pe domenii.
  - ✓ Modernizarea paginii web a Consiliului raional Criuleni și sistematizarea informațiilor publicate în rubricile dedicate. Introducerea unui filtru pentru selectarea informației solicitate.
- ***Propuneri pentru Autoritatea publică locală în baza răspunsurilor la chestionar***
  - ✓ Organizarea, inclusiv de comun cu ONG, a seminarelor pentru populația din localități pentru a o familiariza cu drepturile de bază, inclusiv de acces la informații, participare la luarea deciziilor și petiționare.
  - ✓ Organizarea instruirilor pentru aleșii locali la subiecte ce țin de transparența decizională, accesul la informații.
  - ✓ Creșterea transparenței APL, inclusiv prin completarea și actualizarea continuă a paginilor web ale primăriilor, precum și o mai bună informare a populației prin alte modalități (panouri de informare în spațiile publice, rețele de socializare etc.).

- ✓ Delegarea sau angajarea persoanelor calificate în domeniul transparenței instituției, – persoane care ar avea grijă de publicarea informațiilor privind audierile, consultările publice și alte activități relevate APL;
- ✓ Schimbul de experiență/a bunelor practici privitoare la activitatea APL, ceea ce ar putea eficientiza și responsabiliza funcționarii din autoritățile locale.

ANEXE

Anexa 1
Scrisoarea CNA de informare privind extindere termenului de implementare a SNIA și a PLA

CENTRUL NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. [illegible] din [illegible] 2022

Autorităților publice locale de nivelul II
(conform listei)

Centrul National Anticorupție prezintă salutul cordial autorităților publice locale și exprimă aprecierea pentru aportul depus în realizarea politicilor de prevenire a corupției și consolidarea sistemului național de integritate.

Reieșind din prevederile legislației anticorupție, ținem să vă informăm că la data de 28 ianuarie curent, a intrat în vigoare Hotărîrea Parlamentului nr. 241 din 24 decembrie 2021, privind modificarea Hotărîrii Parlamentului nr. 56/2017 pentru aprobarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2020, care reprezintă principalul instrument de politici publice care are menirea de a sistematiza și eficientiza eforturile entităților publice în domeniul prevenirii și combaterii corupției.

Astfel, Centrul National Anticorupție, în calitatea sa de Secretariat a Grupurilor de monitorizare a Strategiei va asigura continuitatea procesului de implementare și monitorizare a realizării Planurilor de acțiuni a Strategiei. Documentul de politici grupează entitățile în 7 piloni de integritate, reflectînd angajamentul reciproc al instituțiilor în asigurarea și consolidarea sistemului național de integritate.

În conformitate cu prevederile acțiunii nr.19 a Pilonului II, Prioritatea II.2 *„Abordarea sectorială anticorupție"* din Planul de acțiuni al Strategiei, autoritățile publice locale de nivelul II vor asigura continuitatea implementării planurilor locale de acțiuni anticorupție, avînd ca termen pentru adoptare, trim. I, 2022.

Subsidiar, solicităm respectuos constituirea Grupului de lucru responsabil de ajustarea și aprobarea Planului local anticorupție, spre a asigura valorificarea impactului precum și eficiența, transparența și integritatea autorităților administrației publice locale, prestarea serviciilor publice calitative, utilizarea adecvată și eficientă a banilor publici, îmbunătățirea imaginii publice și creșterea încrederii societății, precum și întru facilitarea procesului de dezvoltare durabilă.

Manifestăm în continuare disponibilitatea de a oferi asistență și consiliere în vederea implementării cu succes a priorităților anticorupție identificate la nivelul administrației publice.

Director adjunct **Vadim COJOCARU**

Olga Bozan
Tel: 22 257 411/079000193
e-mail: olga.bozan@cna.md

Anexa 2
Răspunsul CR Criuleni la scrisoarea CJS ECHITATE

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL CRIULENI
PREŞEDINTELE RAIONULUI CRIULENI
MD-4801, or. Criuleni, str. 31 August,108, tel.024822058, fax.024822233
web: www.criuleni.md, e-mail: consiliu@criuleni.md

REPUBLIC OF MOLDOVA
CRIULENI DISTRICT COUNCIL
CRIULENI DISTRICT PRESIDENT
108, 31 August str., Criuleni, MD-4801, ph.024822058, fax.024822233
web: www.criuleni.md, e-mail: consiliu@criuleni.md

Nr. 38 *din* „01" 02 *2022*

Dnei Maria ZUGRAVU,
Preşedintă, AO „Centrul de Justiţie Socială ECHITATE"

Referind solicitarea Dtră nr. 103 din 31.01.2022 privind eliberarea unor acte sau direcţionarea către sursele electronice unde sunt publicate, Vă informăm:

Pentru anul 2021 nu a fost elaborat şi aprobat Planul local anticorupţie al Consiliului raional Criuleni, dar la moment a fost iniţiată elaborarea planului în parteneriat cu specialiştii din cadrul Academiei de Administrare Publică.

Rapoartele privind implementarea acţiunilor incluse în planul local pentru anii 2018 – 2020 sunt publicate pe pagina web oficială criuleni.md. compartimentul „transparenţa decizională" rubricile „acte normative" şi „rapoarte anuale" unde, poate fi vizualizat Planul local pentru anii 2016 – 2020.

Rapoartele anuale privind transparenţa în procesul decizional pentru anul 2020 şi pentru anul 2021 sunt publicate pe pagina oficială, compartimentul „transparenţa decizională", rubrica „rapoarte anuale".

În contextul celor expuse solicităm respectuos implicarea în grupul de lucru pentru elaborarea Planului local anticorupţie 2022-2028 în calitate de reprezentant al societăţii civile.

Cu respect,

Preşedintele raionului Criuleni **Pavel SPÎNU**

Ex.: D. Solomon
Tel.: +37324822056

Anexa 3
Portalul declarațiilor ANI, Consiliul raional Criuleni

Sunt afișați itemii **1-20** din **68**.

Nume și prenume	Localitatea	Organizația	Funcția	Anul declarării	Declarație
Andriuța Iurie	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Andriuța Iurie	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Bejan Stefan	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Direcția Construcții, Gospodărie Comunală și Arhitectură)	Specialist principal	2021	
Bolbocean Andrei	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Borș Aureliu	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Brînza Lidia	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Burca Valeri Alexandr	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Burlacu Gheorghe	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Direcția Agricultură și Servicii Funciare)	SPECIALIST PRINCIPAL	2021	
Butucea Eugeniu	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Buzgan Mihail	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Casap Ludmila	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	SPECIALIST SUPERIOR	2021	
Cazacu Ghenadie	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Cerlat Larisa	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	DIRECTOR	2021	
Chirtoacă Tudor	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Cociug Viorica	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Aparatul președintelui raionului)	Specialist principal, Serviciul resurse umane	2021	
Cociug Viorica	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Aparatul președintelui raionului)	Specialist principal, Serviciul resurse umane	2021	
COCIUG VIORICA	or. Criuleni (r-ul Criuleni)	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Cojocaru Victor	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	

Sunt afișați itemii **21-40** din **68**.

Nume și prenume	Localitatea	Organizația	Funcția	Anul declarării	Declarație
Crupa Anton	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	SPECIALIST PRINCIPAL	2021	
Frumosu Cezar	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Serviciul resurse umane)	SPECIALIST PRINCIPAL	2021	
Frumosu Cezar	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Serviciul resurse umane)	SPECIALIST PRINCIPAL	2021	
Frunza Vasile	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	SPECIALIST PINCIPAL	2021	
Gațcan Tatiana	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Secția Asistență Juridică și Relații cu Publicul)	SPECIALIST	2021	
Godoroja-Buga Olga	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI (Direcția Construcții, Gospodărie Comunală și Arhitectură)	SPECIALIST	2021	
Grati Alexandru	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Grati Nicolae	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Grigoriev Veaceslav	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	SPECIALIST SUPERIOR	2021	
Gulîi Mihail	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Guzun Ion	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Ianenco Serghei	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Iurcu Valeriu	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Lungu Ivan	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	SEF DIRECTIE	2021	
Lupan Elena	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	SPECIALIST SUPERIOR	2021	
Lupan Valentina	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Moisei Elvira	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	SEF AL SERVICIULUI	2021	
MORARI IURIE	s. Hîrtopul mic (r-ul Criuleni)	CONSILIUL RAIONAL CRIULENI	CONSILIER RAIONAL	2021	
Ogor Oleg	mun. Chisinau	CONSILIUL RAIONAL	vicepreședinte al	2021	

Anexa 4
Organigrama Consiliului raional Criuleni

Anexa 5
Modificarea Planului de achiziții pentru anul 2021

le защищено | criuleni.md/media/files/files/img_0001_2016044.pdf

16044.pdf 1 / 1 84%

APROB
Președinte al raionului Criuleni
_____Pavel Spinu
24 septembrie 2021

MODIFICARE LA PLANUL DE EFECTUAREA ACHIZITIILOR pentru anul 2021

Nr. d/o	Expunerea obiectului de achiziție	Cod CPV	Suma estimativă planificată	Procedura de achiziție aplicabilă	Perioada desfășurării procedurii de achiziție publică
			BUNURI:		
1	Lucrari de reparatii a drumurilor	50800000-3	1722189,00	LP	Semestru II,2021
2	Procurarea unui autoturism	34110000-1	400000,00	COP	Semestru II,2021
	TOTAL:		2.122.189,00		

Anexa 6
Planul de achiziții al Consiliului raional Criuleni pentru anul 2021

0001_4386165.pdf

2 / 3 100%

					anului dupa caz
	TOTAL		**1 388 600.0**		
		SERVICII:			
14	Servicii de intreţinere a echipamentului informatic şi cartuşilor, internet	50312000-5 50323100-6	93 600.0	CVM	Trimestru I, 2021/inclusive pe parcursul anului dupa caz
15	Servicii de telefonie mobilă şi fixă	64211100-9	77 400.0	CVM	Trimestru I, 2021
16	Serviciu deserv. tehnică. a automobileleor	50112000-3	120 000.0	COPF	Trimestru I, 2021/ inclusiv pe parcursul anului dupa caz
17	Serv. de deserv. a delegaţiilor cu hrană, pauza de cafea şi băuturi răcoritoare (diferite manifestatii-or. Criuleni)	55000000-0	330 500.0	LP	Trimestru I-IV,2021
18	Aviz în ziar, traduceri, broşuri	79341000-6	14 700.0	CVM	Trimestru I,2021
19	Serv. de diagnostic a recruţilor	85141220-7	60 000.0	CVM	Semestru I-II,2021
20	Serv. reparaţia mini fotbal- stadion	50000000-5	50 000.0	CVM	Trimestru III,2021
21	Serv. reparatia zonei foişor-stadion	50000000-6	10 000.0	COPF	Trimestru III, 2021
22	Servicii de asigurare a automobilelor	66514100-7	14 400.0	CVM	Semestru I-II, 2021
23	Servcii de transport	60100000-9	34 000.0	CVM	Semestru I-II,2021
24	Servicii de sonorizare	32342410-9	50 000.0	CVM	Trimestru III-IV,2021
25	Servicii de recultivarea ierbii-Stadion	98300000-0	5 000.0	COP	Trimestru II,2021
26	Serv. de deservirea cazanelor	50531200-8	5 000.0	CVM	Trimestru I-IV, 2021
27	Servicii de reparaţie a birourilor	50800000-3	120 000.0	CVM	Trimestru III,2021
28	Servicii de reparaţie a camerelor de supraveghere video	50343000-1	10 000.0	CVM	Trimestru III,2021
29	Servicii de amenajare a teritoriului la stadion	98300000-0	16 000.0	CVM	Trimestru III,2021
30	Servicii de paza colector	98300000-0	120 000.0	CVM	Trimestru IV,2021
31	Servicii de cazare alimentare Tabara de vara	55242000-8	200 000.0	CVM	Trimestru III,2021
32	Servicii bancare şi juridice	66000000-0	37 000.0	CVM	

Anexa 7

Raport privind monitorizarea executării contractelor de achiziții întocmite în anul 2021

1 / 2 — 75%

Raport
privind monitorizarea executarii contractelor de achizitii
intocmite in anului 2021

Nr.d/o	Nr.și tipul procedurii	Obiectul achiziției	Contracte încheiate	Suma contractului inclusiv TVA	Termenul de executare	Valoarea executării	Cauzele neexecutării	Reclamații înaintate, sancțiuni aplicate	Mențiuni cu privire la calitatea executării contractului
1	ocds-b3wdp1-MD-1609158977610	Produse petroliere pentru necesitățile anului 2021	SA „Petrom Moldova" SRL nr.3 din 06.01.2021	370476,00	31.12.2021	231657,00	Din cauza pandemiei		62,5%
2	ocds-b3wdp1-MD-1625060512262	Reparația și întreținerea drumurilor publice locale de interes raional, rnul Criuleni pentru anul 2021	SA „Drumuri Criuleni" Nr 53 din 02 august 2021	6557657,37	31.12.2021	6557657,37		Nu sunt	Executat 100%
3	ocds-b3wdp1-MD-1635504915441	Achiziționarea serviciilor de reparație și întreținere a drumurilor publice locale de interes raional, raionul Criuleni pentru anul 2021 ETAPA II.	SA „Drumuri Criuleni" 98 din 18 noiembrie 2021	1721281,73	31.12.2021	1721281,73		Nu sunt	100%
4	ocds-b3wdp1-MD-1632987520914	Procurare autoturism	SRL „ DAAC Autotest Nr.86 din 18 octombrie 2021	366600.00	31.12.2021	366600.00		Nu sunt	100%
5	ocds-b3wdp1-MD-1632727433166	Achiziționarea serviciilor de reparație și întreținere a drumurilor publice locale de interes raional, raionul Criuleni pentru anul 2021 ETAPA II.	Nu a fost depusă nici o ofertă					Anulat	
6	ocds-b3wdp1-MD-1640009683403	Produse petroliere pentru necesitățile anului 2022	SA „Petrom Moldova" SRL nr.9 din 06.01.2022	429088,00	31.12.2022	0	Pentru necesitățile anului 2022	Nu sunt	

Șef, Secția Economie,
Investiții și Relații Externe — M. Boșcanean — **M. Boșcanean**

REZULTATELE SONDAJULUI

locuitorilor din raioanele Criuleni și Dubăsari privind transparența APL, participarea populației la procesul decizional și corupția la nivel local

Centrul de Justiție Socială "ECHITATE" a realizat acest sondaj pentru a analiza opiniile și experiențele locuitorilor din raioanele Criuleni și Dubăsari privind transparența activității autorităților publice locale (APL); cunoașterea de către populație a drepturilor de acces la informații, petiționare și respectarea acestor drepturi de către APL; practica comunicării cu APL și participării la luarea deciziilor; domeniile/instituțiile cele mai afectate de corupție; disponibilitatea de a denunța acest fenomen, precum și pentru a formula propuneri de îmbunătățire a situației. Activitatea s-a desfășurat în cadrul proiectului *"Monitorizarea transparenței și accesului la informații pentru sporirea integrității publice și echității sociale"*, parte a unui proiect implementat de Transparency International-Moldova cu susținerea financiară a Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii a Ambasadei SUA la Chișinău.

Intervievarea a avut loc în perioada septembrie-decembrie a anului 2021, în baza un chestionar anonim, fiind colectate cel puțin 3-4 opinii din fiecare localitate a raioanelor. În total au fost intervievate 202 de persoane, fie în format fizic (pe hârtie), fie în format on-line, chestionarul online fiind diseminat în grupurile localităților țintă.

Rezultatele sondajului sunt următoarele.

Informații generale

Circa 2/3 din respondenți sunt femei și 1/3 – bărbați. Cei mai activi respondenți au fost din grupa de vârstă cuprinsă între 36-55 ani, urmați de tinerii până la 35 ani.

Graficul 1. Vârsta respondenților, %

De remarcat că cei mai activi, comunicativi au fost locuitorii din rn. Criuleni, orașele Criuleni și Slobozia-Dușca, 50 % din respondenți fiind anume din aceste două localități, iar pentru rn. Dubăsari, cel mai mult au comunicat locuitorii din satele Oxentea și Coșnița, opiniile cărora cuprind circa 50 % din opiniile exprimate pentru zona respectivă.

- **Cât de bine cunoașteți legislația ce ține de drepturile dumneavoastră?**

Potrivit respondenților, aceștia sunt familiarizați cel mai bine cu prevederile legale ce țin de accesul la informații publice (cca 83% dintre respondenți susțin că știu bine și foarte bine legislația din domeniu și 17% – că n-o cunosc deloc). În ceea ce privește cunoașterea dreptului de participare la luarea deciziilor și a celui de petiționare, situația lasă mult de dorit – respectiv cca 32% și 40% din respondenți nu cunosc prevederile legale, neputând să le valorifice și apere. În acest sens ar fi necesare instruiri/seminare pentru populație la subiectele vizate, în special cel al petiționării, având în vedere modificările în cadrul legal (abrogarea prin Codul administrativ 116/2018 a Legii 190/1994 cu privire la petiționare). Importantă ar fi și informarea populației despre oportunitățile expedierii petițiilor electronice.

Graficul 2 **Cât de bine cunoașteți legislația ce ține de drepturile dumneavoastră?, %**

- **Cât de transparentă este activitatea primăriei din localitatea dvs.?** *(la o scară de la 1 la 10, unde 1 semnifică deloc transparentă, iar 10 – foarte transparentă)*

Fiind solicitați să aprecieze nivelul de transparență a primăriei din localitate, respondenții au notat-o destul de modest – în medie, cu 5,5 puncte. Aceasta vorbește despre faptul că APL au încă multe rezerve pentru a crește transparența în activitate, inclusiv prin completarea și actualizarea datelor pe paginile web ale primăriilor, crearea unor astfel de pagini în primăriile care nu dispun de ele, precum și o mai bună informare a populației prin alte modalități (panouri de informare în spațiile publice, rețele de socializare etc.).

În acest context autoritățile locale ar trebui să ia în considerație prevederile Hotărârii Guvernului (HG) nr. 188/2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet,

care este recomandabilă pentru APL.[132] Spre exemplu, pe paginile web ale primăriilor ar trebui să fie plasate informații despre primarul localității și componența consiliului; serviciile prestate, anunțurile privind inițierea elaborării deciziilor și de organizare a consultărilor publice; proiectele deciziilor și materialele aferente lor; rezultatele consultărilor publice (procesele-verbale) și deciziile adoptate; datele privind depunerea petițiilor și orele de primire în audiență a cetățenilor; datele despre programele/proiectele, desfășurate în localitate; rezultatele controalelor efectuate în APL; bugetul localității și achizițiile publice (planul anual de achiziții, anunțurile de intenție, rezultatele achizițiilor); rapoartele de activitate.

- **Din ce surse aflați de obicei despre activitatea primăriei? (graficul 3)**

Potrivit respondenților, cele mai utilizate surse de informație sunt Internet-ul (inclusiv rețelele de socializare și paginile web ale APL), precum și discuțiile cu prietenii/vecinii. Difuzarea de către APL a unor informații importante și actuale despre activitatea lor, în special prin intermediul paginilor web și rețelelor de socializare ar putea spori transparența primăriilor, îmbunătăți comunicarea cu populația și, eventual, contribui la atragerea și realizarea unor proiecte de dezvoltare a localității.

Graficul 3. Din ce surse aflați de obicei despre activitatea primăriei? *%, răspuns multiplu*

- **În ultimii doi ani în localitatea Dvs. au avut loc dezbateri/audieri publice organizate de Primărie?**

Circa 39% din totalul respondenților consideră că în localitatea lor au fost organizate dezbateri și audieri publice, în timp ce 40% susțin că atare dezbateri n-au fost organizate, iar 21% nu știu nimic despre aceasta.
Răspunsurile în profilul raioanelor sunt următoarele.

[132] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=103186&lang=ro#

Graficul 4. ***Din câte cunoașteți, în ultimii 2 ani în localitatea Dvs. au avut loc dezbateri/audieri publice organizate de Primărie? (r. Criuleni)****%*

Graficul 5. ***Din câte cunoașteți, în ultimii 2 ani în localitatea Dvs. au avut loc dezbateri/audieri publice organizate de Primărie? (r. Dubăsari)****%*

Fiind rugați să răspundă ce subiecte s-au discutat la dezbateri/audieri publice, circa jumătate din respondenții care au participat la dezbateri susțin că acestea s-au referit proiectul de buget, 1/3 – la efectuarea lucrărilor de infrastructură din localitate (drumuri, apeduct, construcții publice), ceilalți 1/5 au declarat că au participat la audieri pe marginea proiectelor care vor fi votate la ședința următoare a consiliului local.

- **Cum considerați, populația din localitatea Dvs. participă la luarea deciziilor?**

Doar puțin peste un sfert din respondenți consideră că populația din localitatea în care trăiesc participă la luarea deciziilor, circa 60% susțin contrariul, iar 11% nu știu care este situația.

Graficul 6. **Cum consideraţi, populaţia din localitatea Dvs. participă la luarea deciziilor?** %

Respondenţii care consideră că populaţia nu participă la luarea deciziilor au fost rugaţi să explice care sunt cauzele acestui absenteism. Printre principalele cauze au fost menţionate: dezamăgirea oamenilor de activitatea primăriei din localitate, faptul că autorităţile publice nu informează despre iniţierea deciziilor şi nu organizează audieri publice pe marginea subiectelor de interes major pentru cetăţeni, iar dacă le desfăşoară nu informează oamenii despre aceasta sau nu ţin cont de părerea acestora. Cert este că autorităţile publice locale trebuie să asigure o mai mare transparenţă în procesul decizional, informând mai bine populaţia despre proiectele de decizii care urmează a fi dezbătute/consultate, asigurând accesul la aceste proiecte şi documentele aferente (spre ex., prin plasarea lor pe pagina web a primăriei), precum şi luând în consideraţie opiniile cetăţenilor.

Graficul 7. Cum consideraţi de ce populaţia din localitatea dvs. nu participă la luarea deciziilor? *(%, răspuns multiplu)*

- **În ultimii doi ani Dvs. sau cineva din membrii familiei ați participat la careva ședințe ale Primăriei?**

Circa 45% din cei intervievați susțin că ei sau membrii familiei lor au participat la careva ședințe ale primăriei în ultimii doi ani, dintre aceștia 2/3 au avut acces la proiectele agendelor/ deciziilor, și doar jumătate au venit cu propuneri în cadrul acestor ședințe.

- **În ultimii doi ani Dvs. sau cineva din membrii familiei v-ați adresat la autoritățile/instituțiile publice din localitate pentru a rezolva careva probleme? În caz că v-ați adresat, au fost politicoși angajații primăriei? Ați fost satisfăcut la calitatea serviciilor prestate?**

Aproximativ 72 % din persoanele intervievate susțin că s-au adresat la primărie pentru a rezolva careva probleme în ultimii doi ani, 58 % dintre acestea au declarat că angajații primăriei au fost politicoși, respectiv 42% – că angajații n-au fost politicoși. Totodată, circa 47 % din respondenții care s-au adresat la primărie au rămăși nesatisfăcuți de calitatea serviciilor prestate. Astfel, există multe rezerve la capitolul calitatea serviciilor publice prestate de APL, extinderea serviciilor electronice și popularizarea lor în rândul cetățenilor ar putea schimba situația spre bine. În acest sens APL ar putea coopera cu Agenția de Guvernare Electronică pentru a familiariza populația din localități, prin sesiuni de instruire, cu diverse servicii electronice și crea abilități de utilizare a acestora.

- **Dacă v-ați adresat la vreo instituție publică pentru a soluționa careva probleme, le-ați rezolvat pe căi neoficiale (cadouri, servicii, bani)?**

Marea majoritate a respondenților care s-au adresat la instituțiile publice pentru a-și soluționa careva probleme (cca 82%) susțin ca le-au rezolvat pe căi oficiale, adică n-au oferit pentru aceasta bani, servicii, cadouri; 9% – că au plătit neoficial și alte 9% n-au răspuns la întrebare. Respondenții care au recurs la plăți neoficiale, au oferit, de regula, bani pentru soluționarea problemelor.

Graficul 8. **Dacă v-ați adresat la vreo instituție publică pentru a soluționa careva problemele, le-ați rezolvat pe căi neoficiale? %**

Graficul 9. În caz că ați plătit neoficial/ dat mită, aceasta a fost sub formă de: *(răspuns multiplu, %)*

- **Cazuri de plăți neoficiale din experiența respondenților**

Fiind solicitați să descrie, din experiența lor, cazurile în care au plătit neoficial la instituțiile publice, respondenții s-au referit la situații cand au oferit mită la spital sau la primărie pentru a avea parte de servicii de calitate sau pentru a putea beneficia mai rapid de careva servicii în perioada pandemică:

-	”Comportament agresiv al primarului când s-a adresat întrebarea: care este procedura de înregistrare a bunurilor imobile, incompetenta totală, lipsa de respect. În urma acestei situații am fost nevoit să mă ”înțeleg” cu angajații APC pentru a ne ajuta” (Chestionarul 12);
-	”Am dat bani să mă treacă în lista pentru operație mai sus” (Chestionarul 112)
-	”La școala mereu trebuie de dat ca copilul sa aibă note mai bune” (Chestionarul 170);
-	”Medicina gratuită nu lucrează – dacă vrei să fii tratat, trebuie să dai bani medicului” (Chestionarul 130);
-	”Am dat cadou la școală pentru a mări nota copilului” (Chestionarul 104);
-	”Nu m-au primit la primărie câteva luni, căci era pandemie, dar când am venit cu cadouri, m-au ajutat foarte repede” (Chestionarul 105).

- **Dacă veți afla despre un caz de corupție, veți informa despre el?**

Deși cca 2/3 din respondenți susțin că vor informa autoritățile despre cazuri de corupție, totuși practic fiecare al 5-lea respondent spune cu n-o va face, iar fiecare al 7-lea este indecis/nu știe. Respondenții care au spus că nu vor semnala despre cazuri de corupție au justificat-o, de regulă, prin faptul că autoritățile nu iau măsuri și cei vinovați rămân nepedepsiți (83%), precum și din frică de a avea probleme în comunitatea din care fac parte (17%).

Graficul 10. **Dacă veți afla despre un caz de corupție, veți informa despre el?**

Jumătate din respondenții deciși să anunțe despre cazurile de corupție susțin că se vor adresa la Centrul Național Anticorupție, fiecare al 5-lea – la politie, al 7-lea – la Autoritatea Națională de Integritate. Sunt respondenți care în asemenea cazuri intenționează să se adreseze la organizațiile societății civile și mass-media (fiecare al 6-lea). În acest sens, ar fi binevenite instruiri, organizate de CNA și ONG-uri de profil, cu privire la corupție și măsurile de contracarare a acesteia, pentru ca cetățenii să știe cum poate fi sesizat corect un caz de corupție.

Graficul 11. Unde veți raporta un caz de corupție? *(răspuns multiplu, %)*

- **În opinia voastră, care sunt cele mai eficiente măsuri de combatere a corupției?**

Aproape jumătate din cei intervievați au venit cu multiple sugestii de a eficientiza procesul de prevenire și combatere a corupției în Republica Moldova:

- ”Asigurarea unui salariul decent și responsabilizarea persoanelor vinovate” (chestionarul 1);
- ”Digitalizarea serviciilor publice” (chestionarul 2);
- ”Prima condiție - un salariu decent, a doua - angajarea unor oameni integri care într-adevăr își iubesc meseria, trei - nici un fel de cumătrism în administrație” (chestionarul 3,12,56);
- ”Sa fim uniți și să-i împiedicăm pe cei corupți” (chestionarul 4);
- ”E necesară o legislație funcțională” (chestionarele 5, 17, 20, 29, 38, 44, 52, 55, 60 ,62,64, 67, 77, 98,102,);
- ”Mai multă transparență în activitatea autorităților publice” (chestionarul 6);
- ”Sa nu corupem personal cu nici un fel de cadouri și semne de recunoștință” (chestionarele 8,10,24,32,40,43,45,48,49,88,95,96,108,120,128,135,189);
- ”Salarii decente” (Chestionarele 1, 3, 9, 11, 12, 13, 23, 27, 32, 36, 44, 69, 75, 104 ,115 ,123 ,137, 154, 178, 183, 184,187,190,195,202);
- ”Majorarea salariilor angajaților din sectorul public, monitorizarea fiecărei instituții cu camere video, angajarea în APL (mai ales la sate) pe baza de concurs, simplificarea procesului de soluționare a unei probleme, crearea unei aplicații de colectare a demersurilor, plângerilor, etc.” (chestionarul 11,26,38,);
- ”A informa mai bine reprezentanții instituțiilor statului despre prevederile cadrului legal. De a nu propune și de a nu accepta mită. Educația cetățenilor atât privitor la drepturile legale, cât și privitor la obligații” (chestionarul 12,35,44,47,84,101,32,109,116,121,132,138,147,159,163,168,175,197);
- ”Raportarea actelor de corupție” (chestionarele 16,30,40.41,72,78,89,90,91,99,100);
- ”Pedeapsa cu închisoare pentru acte de corupție” (chestionarele 14, 18, 19 37, 53, 73, 74, 79, 81, 83, 85, 87, 102, 107);
- ”Transparența în activitatea instituțiilor publice”(chestionarele 6,39, 44, 54, 66)
- Mediatizare cazurilor de corupție și a efectelor acestora - (chestionarele 58,70,112,130,145,134,170,194,200, 201)
- ”Confiscarea averii celor care sunt găsiți vinovați” (chestionarele 80, 82; 86, 102, 103)
- În localitatea noastră corupției îi foarte mare și e imposibil de dezbătut, Nu putem face nimic, țara e foarte coruptă.

Propuneri pentru APL:

- ✓ Organizarea, inclusiv de comun cu ONG, a seminarelor pentru populația din localități pentru a o familiariza cu drepturile de bază, inclusiv de acces la informații, participare la luarea deciziilor și petiționare.
- ✓ Organizarea instruirilor pentru aleșii locali la subiecte ce țin de transparența decizională, accesul la informații.
- ✓ Creșterea transparenței APL, inclusiv prin completarea și actualizarea continuă a paginilor web ale primăriilor, precum și o mai bună informare a populației prin alte modalități (panouri de informare în spațiile publice, rețele de socializare etc.).

- ✓ Delegarea sau angajarea persoanelor calificate în domeniul transparenței instituției, – persoane care ar avea grijă de publicarea informațiilor privind audierile, consultările publice și alte activități relevate APL;
- ✓ Schimbul de experiență/a bunelor practici privitoare la activitatea APL, ceea ce ar putea eficientiza și responsabiliza funcționarii din autoritățile locale.